

Debesuota, dieną 45°, naktį 30
Saulė teka 6:54, leidžiasi 4:23

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Antradienis, Lapkričio-November 27 d., 1973 m.

Kaina 15c

279

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60606
HAYmarket 1-6106
Over One Million Lithuanians in The United States

NAUJAS GRAIKŲ KARIUOMENĖS PERVERSMAI

SKYSTO KURO TAUPYMO PRIEMONĖS

Prezidento kalba apie energijos krizę

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas sekmadienį pasakė kalbą apie energijos krizę Amerikoje. Jis priminė, kad kai kurių naftos produktų trūkumas grėsė Amerikai ir prieš arabų boikotą. Iš rimtos krizės, tas boikotas padarė pavojingą krizę. Europoje trūkumai yra daug didesni ir jau septynios Europos valstybės uždraudė vartoti automobilius sekmadieniais. Nežinoma, kad Amerika nėra visiškai priklausoma nuo arabų žibalo, Amerikos trūkumai šiais, ateinančiais metais gali siekti 17%, todėl reikia greitai griebtis stiprių, efektyvių priemonių, pasakė prezidentas.

Prezidentas nurodė į žygius, kurių vyriausybė ir kongresas jau griebėsi. Antradienį turi įsigalioji kuro paskirstymo įstatymas. Priimtas Aliaskos vamzdžių statybos įstatymas.

Prezidentas pasakė, kad valkyklos, kurios būtų gaminusios gazoliną, bus verčiamos gaminti šildymo alyvą ir todėl gazolino gamyba sumažės 15%. Todėl reikės gazoliną naudoti "protėngai", pasakė prezidentas. Todėl jis įsakė uždaryti visas gazolino stotis nuo šeštadienio 9 val. vakaro iki sekmadienio vidurnakčio, pradėdamas gruodžio 1 d. Tas uždarymas atbaids daugelį nuo savaitgalio ilgų kelionių. Toliau, — tos kelionės, jei jos bus tikrai reikalingos, turės būti reguliuojamos. Automobilių greitis negalės būti didesnis, kaip 50 mylių per val. Šioms taupymo priemonėms vyriausybė tikisi sutaupti 200,000 statinių gazolino kasdieną. Sunkvežimams leidžiama važiuoti 55 mylias per val. greičiu.

Ketvirtas taupymo žingsnis liečia aviaciją. Sumažinamas 15% lėktuvų skystas kuras. Keleivinių lėktuvų skridimų skaičius sumažinamas 25%. Lėktuvai bus pilnesni. Penkta priemonė — uždraudimas visų elektrinių puošmenų švenčių metu. Įvairios iluminacijos Kalėdų metu, privačiuose namuose ir prekybos įstaigose bus uždraustas. Vien tas sutaupyti Amerikai 35,000 statinių žibalo per dieną, o to kiekio užtenka apšildyti 175,000 namų. Prezidentas priminė, kad namų vidaus temperatūra neturėtų būti aukštesnė, kaip 68°.

Prezidentas pasakė, kad žibalo trūkumas Amerikoje šiais metais bus 17%. o jo paskelbti taupymo būdai sumažins vartojimą tik 10%. Tos priemonės padės išvengti rimtesnės krizės, bet jos visiškai nepanaikins.

Prezidentas savo kalbos pabaigoje priminė amerikiečiams, kad jie per 200 metų istoriją visada buvo nepriklausomi nuo kitų. Tas pareikalavo didelio pasiaujokimo ir kraujo. Amerika sieks ir toliau išlaikyti nepriklausomybę nuo kitų energijos šaltinių. Amerika sieks, kad ateių jai nereikėtų priklausyti nuo kitų malonės energijos srityje ir bandys laikyti savo rankose energijos tiekiamą.

I šių žodžių, kuriuos prezidentas pakartojo pirmadienį ju-rininkų unijos suvažiavime, stebėtojai sprendžia, kad Amerikos investavimai į Sovietų Sąjungos žibalo ir dujų šaltinius yra tolimos ateities klausimas.

NATANYA. — Izraelio miestas prie Viduržemio jūros — Natanya, 18 mylių nuo Tel Avivo, pakeitė dviejų gatvių pavadinimus. Viena vadinsis Richardo Nixono bulvardu, kita — Olandijos gatve. Pavadinimai pakeisti pagerbiant Izraelio draugus.

IŠ VISO PASAULIO

PEKINAS. — Kambodijos nuverstas princas Sihanoukas pareiškė užsienio spaudai prašo paramos jo valdžiai, kad ji galėtų sugrįžti į Kambodiją. Pareiškime sakoma, kad išdaviškiška klika Phnom Penhe išsilauko tik su Amerikos pagalba.

HOUSTONAS. — Pioneer 10 erdvėlaivis perdavė į žemę pavaiškus, kuriuose yra nufotografuota paslaptinga "Raudonoji dėmė", kuri kas 30 metų pasirodo prie Jupiterio planetos.

PARYŽIUS. — Prancūzijos radikalų — socialistų partija perrinko savo suvažiavime li-gišolinį partijos vadą Jean-Jacques Servan-Schreiber.

Vokietijos diena be automobilių

BONA. — Praėjusį sekmadienį ir V. Vokietijoje nesimatė gatvės automobilių. Daugely miestų vokiečiai šią progą išnaudojo pasivaikščiėjimams gatvių viduryje. Atmosfera buvo šventiška. Gatvės tapo žaidimų aikštėmis, jaunimas aikštėse dainavo ir šoko, degino laužas.

Danija irgi sustabdė automobilius ir iš 1,2 automobilių tik 20,000 turėjo specialius leidimus. Kiekvieną sekmadienį, uždraudę automobilių judėjimą, danai planuoja sutaupyti apie du milijonus galonų gazolino. Olandijoje jau trečias sekmadienis buvo — be automobilių ir žmonės patenkinti šis taupymo priemonė. Tik apie 50 žmonių sulaužė šį draudimą.

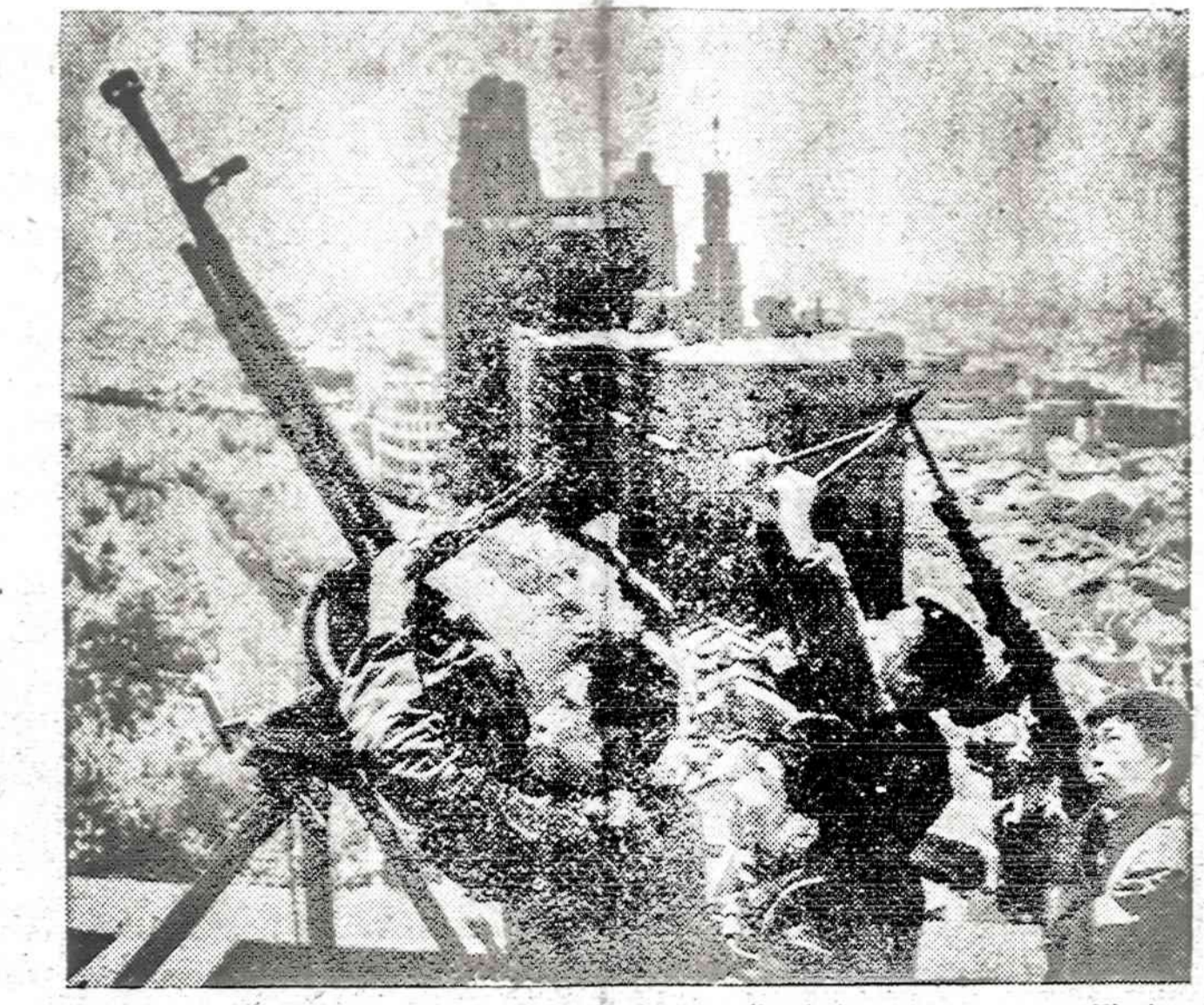
Europoje jau septynios valstybės taupo gazoliną, nevazinėdamos automobiliais sekmadienį ir švenčių diėnomis.

Čilėj primušė švedų diplomatus

SANTIAGO. — Čilės kareiviai ir civiliai saugumo agentai primušė švedijos ambasadorių Herald Elestam, kuris savo ambasadoje globoja nežinomą skaičių politinių pabėgėlių, Čilės valdžios ieškomų už veiklą buvusios vyriausybės laikais. Švedija savo globon perėmė ir buvusią Kubos ambasadą, kurioje irgi slapstosi nemažai pabėgėlių, jų tarpe 31 metų mergina Consuela Alonso, dėl kurios ir įvyko muštynės.

Švedija pareiškė Čilei griežtą protestą dėl jos diplomato imun-iteto sulaužymo. Čilės valdžia skundžiasi, kad švedų ambasadorius įveda ar išveda iš savo ambasados ką tik nori. Ambasadorius tvirtina, kad jis tą daro humaniškuo vedamas.

Mačusiejai muštynės sako, kad švedai lengvai nepasidavė Čilės

Kinijos nuotrauka rodo priešlėktuvinę civilijų gynybą ant šanchajaus pastato stogo. Kinai mokosi naudoti ginklus prieš "social-imperialistinius revizionistus", kaip jie pravardžiuoja Krem-liaus vadus.

ARABŲ ŠALIŲ VADAI POSEDJIAUJA

ALŽIRAS. — Arabų vadų konferencija Alžire prasidėjo ne taikos su Izraeliu, bet karo nuotaike. Alžiro užsienio reikalų ministeris Bouteflika pasakė, kad arabai turėtų padauginti savo jėgas kovai prieš imperializmą ir zionizmą. Priešas pažįsta tik vieną kalbą — jėga, pasakė jis. Konferencijai prasidedant, palestiniečių jaunimo grupė, išreikšdama nepritarmą vadų suvažiavimui, pagrobė keleivinį Olandijos lėktuvą su 264 žmonėmis. Po kelių sustojimų Damaske ir Kipro saloje, lėktuvus buvo nukreiptas į Libiją ir nusileido Tripolio aerodrome. Palestinos Išlaisvinimo organizacijos vadas Arafat pareiškė, kad šis lėktuvo pagrobimas yra arabų konferencijos sabotazas.

Alžiro konferencijoje dalyvauija 17 arabų valstybių atstovai. Jordanas atsiuntė buvusį premjerą, karaliaus atstovą. Libija ir Irakas visai nedalyvauija.

Egiptas ir Izraelis abu pareiškė, kad principu abi valstybės sutinka dalyvauti taikos konferencijojė, kurią JAV valstybės sekretorius Kissingeris siūlo sukrauti gruodžio 18 d. Zenevoje. Arabų konferencija pareiškė, jog arabai pasirošę bet kuriam eventualumui. Jei diplomatinės pastangos neduos vaisių, arabai kovos. Kartu planuojamas ekonominės sankcijos, kurios sudarys deryboms palankesnę arabams atmosferą.

Beveik tikras dalykas, kad ši arabų konferencija nutrauks žibalo tiekiamą baltųjų vyriausybėms Afrikoje: Pietų Afrikai, Rodezijai ir Portugalijos kolonijoms.

Konferencijos stebėtojai kalba, kad arabai po paskutinio karo su žydais labai pasikeitė. Jie mažiau vartoja karingų šūkių ir daugiau pasitiki savo jėgomis. Arabai pastebėjo, kad jų kariuomenės geriau kovoja, padaro priešui daugiau nuostolių. Gerai veikia ir žibalo sankcijos nedraugiškiems kraštams. Atskirose arabų kraštuose daugiau vertinamas techninis pasiruošimas, mažiau skiriama dėmesio politiniams įsitikinimams.

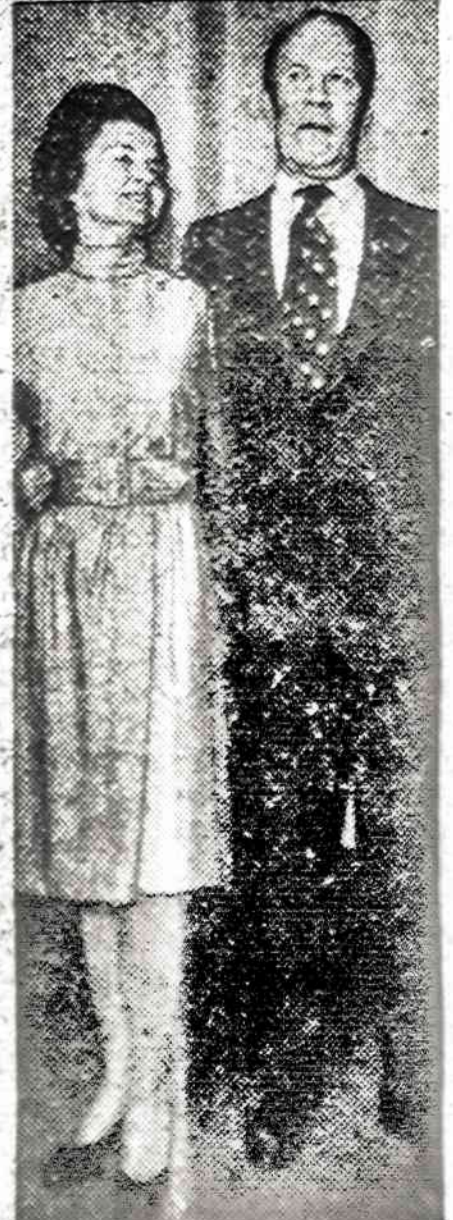
Pasakojama, kad po 1967 metų karo aukštąs sovietų kariškis, atvykęs į Siriją, paklausė, kas atsitiko su visais lakūnais, kurie buvo paruošti Sovietų Sąjungoje? Jam buvo atsakyta, kad visi lakūnai pašalinti iš kariuomenės, nes jie buvo Baath socialistų partijos nariai. Dabar tokių dalykų Sirijoje nepasitaiko. Svarbiau yra profesinis pasiruošimas, mažiau svarbu politinė — partinė priklausomybė.

"karabinieriams, bet gynėsi ir spardėsi, kol buvo nugalėti.

Pakeisti japonų ministariai

TOKIO. — Praėjusį penktadienį mirė Japonijos finansų ministras Kiichi Aishi ir tas davė premjerui Tanakai progą paderyti vyriausybėje žymesnių pakeitimų. Naujų finansų ministerių paskirtas Tanakos konkurentas liberalų partijoje ir jo vyriausybės ekonominės politikos kritikas Takeo Fukuda, 68 m. buvęs ankstesnės vyriausybės finansų, užsienio ir žemės ūkio ministru.

Japonijos vyriausybėje yra 11 naujų ministerių, nors visi svarbėji liberalų partijos frakcijų vadai palikti. Naujas finansų ministeris Fakuda pažadėjo griežčiau kovoti prieš infliaciją.

Viceprezidentas Gerald Ford su žmona Betty. Fordas į kongresą pirmą kartą buvo išrinktas 1948 metais.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

● Paryžiuje pasibaigė slapti Amerikos, Britanijos, Prancūzijos, Japonijos ir V. Vokietijos ekonomistų pasitarimai apie energijos krizę ir jos įtaką ekonomikai.

● Praėjusį savaitgalį šiaurės Airijoje buvo nušauti trys britų kareiviai ir du katalikai, nu-bausti už teroristų išdavimą. Partijų susitarimas dėl koalicinės vyriausybės nesumažino teroro veiksmų, kuriuos vykdo slapta airių katalikų armija.

● Ukrainoje teismas nuteisė žydą inžinierių Aleksandrą Feldmaną trims metams darbo stovyklos. Vietiniai žydai praneša, kad ir kituose sovietų miestuose pagausėjo teismai žydams.

● Vakar Wall str. akcijos vėl nukrito 24 taškus, manoma, dėl prezidento kalbos apie energijos krizę.

PARYŽIUS. — Prancūzijos vynuogių derlius toks geras, kad nukrito vyno kainos, nepaisant kitų kainų kilimo. Prancūzai gavo 2.08 bil. galonų, kai iki šiol rekordinis 1962 metų derlius davė 1.92 bil. gal. Ir kitos šalys — Italija, Vokietija turėjo gerą vynuogių derlių. Visa Europa šiomet turės 910 mil. gal. daugiau už metinį vidurkį.

Daugiau perka mažas mašinas

DETROITAS. — Automobilių įmonės gauna pranešimus iš visų Amerikos miestų, kad didieji modeliai mažiau perkami už mažus. Energijos krizė veikia perkėjų galvosėnį ir žinios, iš kad gali pritrūkti gazolino, ver-lai priimtų atgal visus ten gyvenusius žydus ir duotų jiems pilietybę bei visas teises. Jis ragino ir Europos valstybes priimti atgal išemigravusius žydus.

Jei šio plano žydai nepriims, tai karai niekada nesibaigs, pranešavo Quaddafis. Jis kritikuo arabų vadų konferenciją Alžire, sakydamas, kad vadai nesaisako priimti senus, didelių motorų automobilius. Maziems, vartotiems automobiliams kainos staiga labai pakeltos, o didžiųjų kainos — sumažintos.

PULKININKŲ VALDŽIA NUVERSTA, GRAIKIJAI VADOVAUS GENEROLAI

ATENAI. — Graikijos prezidentas George Papadopoulos, kuris vadovavo 1967 m. karininkų sukilimui ir tapo prezidentu, sekmadienį buvo be kovos pašalintas iš valdžios. Pulkininkų vyriausybę pakeitė generolų valdžia. Nauju prezidentu tapo I-mosios Graikijos armijos vadas gen. Phaidon Gizikis, o premjeru paskirtas Cikagoje teisės mokslus baigęs Adamanios Androutopoulos, iki šiol buvęs finansų ministeris, 54 metų viengūnis. Graikai kalba, kad Papadopoulos taip buvo užsiėmęs kairiųjų veikla, kad jis nepastebėjo dešiniųjų prieš jį nukreipto sąmokslą.

Brežnevas Indijoje siūlo savo planą

MASKVA. — Sovietų komunistų partijos vadas Brežnevas pirmadienį išvyko į Indiją, kur jis labai šilintai sutiktas. Apie 300 sovietų saugumo valdininkų nuvyko į Indiją anksčiau pasirūpinti, kad Brežnevui nieko blogo neatsitiktų, nors Indijos valdžia visur iškabino didelius plakatus, sveikinancius Brežnevą, kaip "brangiausių Indijos draugą".

Indijoje buvo laukiama, kad Brežnevas vėl siūlys savo "Azijos saugumo planą", kurį iki šiol visos didžiosios Azijos valstybės šaltai sutiko, o Kinija net paskelbė, kad tas Maskvos planas siekia izoliuoti Kiniją Azijos valstybių tarpe. Planą atmetė ir Japonijos premjeras Tanaka.

Šią Brežnevo kelionę į Indiją sovietų spauda reklamavo jau du mėnesius. Gruodžio mėnesį Brežnevas turi važiuoti į Kubą, o sausio mėn. — į šiaurės Vietnamą. Nors neskelbiama, buvę planuojama Brežnevui sustoti vienoje iš tų kelionių — Pakistane ir Afganistane.

Sovietai Azijoje siekia dabartinės padėties pripažinimo. Kadangi Kinija ir Japonija turi su Maskva teritorinių ginčų, Azijos saugumo planas gali ir likti tik Maskvos-Indijos draugiškumo pakto, pasirašyto 1971 m. rugpjūčio mėn., ribose.

Indija šia progą vėl greičiausią prašys Brežnevo ekonominės pagalbos ir naujų ginklų. Brežnevas viešės Indijoje penkias dienas.

Siūlo grįžti, iš kur atvyko

PARYŽIUS. — Libijos vyriausybės galva pulkininkas Quaddafi baigė savo vizitą Prancūzijoje, kur jį priėmė prezidentas Pompidou, premjeras Messmer ir išlydėjo užsienio reikalų ministris Jobert. Quaddafis pasakė spaudos konferencijoje, kad vni-mintelis būdas išspręsti Vidurinių Rytų krizę yra išsiųsti vi-nus žydus, kurie atvyko į Izraelią 1948 metų, j tas šalis, iš kurių jie atvažiavo. Libija miečia naujų automobilių perkėjus pagalvoti apie didžiuosius motorų automobilius. Maziems, vartotiems automobiliams kainos staiga labai pakeltos, o didžiųjų kainos — sumažintos.

Vienas svarbiausių šio perversmo dalyvių buvo karinės policijos viršininkas brigadierius Dimitrios Ioannidis, kurį buvęs prezidentas bandė pašalinti iš pareigų. Jis buvo žinomas demokratinių Papadopolio siekimų priešininkas, laikęsis nuomonės, kad Graikija dar neparuošta sugrįžimui į demokratinę sistemą.

Naujoji vyriausybė, kuriai vadovauja Andoutopoulos, sudaryta iš atsargos generolų, vieno admiralo ir kelių konservatyvių politikų. Pasikeitimas praėjo be kraujo praliejimo ir graikų vi-suomenė jį priėmė ramiai.

Generalas Gizikis, davęs prezidento priesaiką, pasakė kalbą, kurioje pabrėžė, kad jis pats jokių asmeninių ambicijų tapti prezidentu neturėjo, tačiau sutiko priimti kariuomenės mandata, norėdamas atstatyti graikų tarpe vienybę ir ramų gyvenimą su pastovia vyriausybe.

Amerikos ambasada jau seniau žinojusi, kad graikų kari-ninkų tarpe vyksta rūgimas ir nepasitenkinimas vyriausybės žingsniais. Papadopolius, pašalinęs kitus kariuomenės narius iš vyriausybės ir, tapęs prezidentu, ėjo prie parlamentinės sistemos. Jo veiksmai negalėjo patikti 1967 metų perversme dalyvausiusiems karininkams.

Naujoji valdžia laiko buvusį prezidentą namų arešte. Atleistas vyriausias kariuomenės vadas, štabo viršininkas ir visų ginklo rūšių vadai. Buvo įvestas draudimas vaikščioti gatvėse 24 val. Tankai ir šarvuociai apsupo valdžios įstaigas, radijo stotis ir svarbesnius miestų pastatus.

Naujasis prezidentas yra mažai pažįstamas graikams ir užsieniečiams. Jis yra tipingas karininkas, šešių pėdų, dviejų colnių ūgio. Pulkininkų perversmo metu 1967 metais jis buvo pulkininkas. Pirmajai armijai vadovauti jis buvo paskirtas prieš metus, ta armija sudaro 70% visos Graikijos kariuomenės. Jis ir karo policijos viršininkas gen. Ioannidis yra kilę iš to paties Arthos miesto šiaurinėje Graikijoje. Karo mokyklą jis baigė kartu su buvusiu kariuomenės viršininku gen. Zagorianokos.

ATNAI. — Po studentų riaušių paskelbtas draudimas naktį vaikščioti gatvėse buvo palengvintas. Dabar draudžiamasis laikas yra tarp 1-mos ir 5-tos val. naktį.

MIAMI. — Du žydai sutrukdė smuikininko Leonid Kogan, iš Sovietų Sąjungos, koncertą, šaukdami "Let my people go!"

o vėliau paaiškė, kad Izraelis perkėlė "septynias divizijas". Quaddafis atvyko į Prancūziją, kviečiamas keturių didesnių laikraščių ir todėl jo vizitas nebuvo valstybės galvos vizitas. Vakarų Europoje jis, kaip valstybdai perkėlė "septynius tankus".

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai
Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas
JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

PILVO SKAUSMAI - VIDAUS SEKRECIJOS LIAUKŲ LIGA

Tirkime nuodugniau vidaus sekrecijos liaukas pacientams, besiskundžiantiems pilvo skausmais.
Rachmel Cherner, M. D.

Jei nebus gydytojas atsargus — stropus, jis galės praziūrėti vidaus sekrecijos liaukų (endocrine glands) ligą pas tokį pacientą, kuris skundžiasi pilvo žaizdai būdingus simptomus, kuriame sunku ryti, kuris tai viduriuoja, tai kietais viduriais negaluoja.

Pvz., keturiolikmetis berniukas buvo nusiųstas į chirurginį skyrių operacijai dėl to, kad jis turėjo skausmus pilvo dešinėje — apatinėje dalyje (ten, kur akloji žarna yra). Visi reiškiniai nurodė, kad tas vaikas serga aklosios žarnos uždegimu (apendicitis). Tik dar prieš operaciją iširtas šlapimas nebuvo normalus; jame buvo daug cukraus ir acetonu. O kraujyje to berniuko cukraus buvo 800 mg.% (norma nuo 80 iki 120 mg.%).

Nerekėjo to vaiko operuoti: davus insulino ir skysčių medikacijų jį kraują praėjo to vaiko s. ausmai viduriuose.

Už tai nemanykime, kad kiekvienas cukralige sergantis apturi visiems žinomus trejopus nusiskundimus: perdaug geria vandens (polydypsia), perdaug valgo (polyphagia), ir pergausai šlapinasi (polyuria). Matome, kad kai kurie diabetikai (cukrinė liga sergantieji) apturi vien pilv skausmus — dargi aklosios žarnos srityje. Tai įdomus ir visiems atsimentinas dalykas. Už tai visi tikrinkimės savą sveikatą reikiamai. O mes gydytojai — tikrinkime ją atsakančiai, ypač senesniems.

Dabar jaunimas ir vaikai labai stropiai dėl menkniekio vežami pas gydytoją. O su senimu, tai kaip Dievas davė: nei mes jais rūpinamės reikiamai nei mes juos tiriamo atsakančiai. Šitaip neturi toliau būti: kiek-

vienas mūsiškis reikalingas širdingo ir protingo atsinešimo višose, ypač sveikatos, srityse.

Kortizono antitinkstinės liaukos gaminio veikimas

Antitinkstinių liaukų veikla pagamina hormoną kortizoną (cortisone). Kai dėl vienos ar kitos priežasties prisieta žmogui prirašyti minėtos hormonų, steroidais vienu vardu jie vadinami, o yra trijų rūšių: ACTH, Cortisone, sintetiniai steroidai. Ypač reumatikams mėgstama paskirti vieną iš tų trijų steroidų. Imdami tuos vaistus, pacientai gali pradėti skūstis ties duobute deginimu, vidurių išputimu, atsiraugėjimu arba net žarnų bei skrandžio kraujavimu bei turiganų prakūrimu dėl ten žaizdų atsivėrimo. Mat, minėti hormonai (glucocorticoids) skatina skrandžio rūgšties pagausėjimą skrandžio srityje. Tie hormonai dar daugiau blogio suteikia jie sulaukia skrandžio ir dvylikpirtės žarnos (duodenum) gleivinės nuo sužalojimo.

Taip apnuoginta nuo gleivių skrandžio ir minėtos žarnos gleivinė nustoja atsparum — tada joje žaizdos greičiau gali atsirasti. Todėl visi visas savas ligas, įskaitant ir reumatines, gydykimės visapusiškai, o ne vien kortizonu.

Šis vaistas yra peilis su dviem ašmenimis. Šalia gero, neprotingai elgiantis, galima susilaukti labai daug blogo. Tad visur ir visada būkime labai atsargūs. Nepasiduokime pagundai tuč tuojau netekti visų sunkumų kortizono pagalba. Tokios pagalbos niekada nėra ir nebus savo vietoje, trumpam jie vartotini sa-

— Šiandien aš prašau savo kolegas susikaupti momentui ir kartu su manimi prisiminti neteisingai kalinamą sovietinės Lietuvos žūrininką, kurio nusikaltimas buvo siekti azyliaus feišių mūsų šalyje. Prieš 3 metus Simas Kudirka pasodintas į kalėjimą Sov. Rusijoje už šūlį nuo savo žvejybos laivo į Amerikos Pakrančių apsaugos kuterį USS Vigilant, — pradėjo S. Kudirkos 3 m. įvykių minėjimą Amerikos kongrese atstovas Robert Hanrahan, Respublikonas iš Illinois valstijos 3-jo distrikto. Savo tolimesnėje kalboje atst. R. Hanrahan pareiškė, kad S. Kudirka pažadino Amerikos ir Jungtinių Tautų sąjone patise viršūnėse bei žmonėse, bet tai negalėjo pagelbėti S. Kudirkai. Todėl atst. R. Hanrahan tuo reikalu kreipėsi į JT Gen. sekr. Kurt Waldheim, o po pakartotino spaudimo į Valst. departamentą ir susitiko su jo pareigūniais. Laikė pasikalbėjimą atst. R. Hanrahan išleikė valstybės sekretoriaus pavad. Kenneth Rush knyga "Day of Shame" apie S. Kudirkos tragediją. Jis taip pat parėdė Sov. amb. Dabryniui raštą dėl Kudirkos traktavimo, paleidimo ir prašė visos jį aplankyti Sov. Rusijoje. Atst. R. Hanrahan dalyvavo Amerikos Lietuvių Tarybos konferencijoje ir pasakė turiningą kalbą.

lia kitokios pagalbos. Tik jokiū būdu negalima ant vienu hormonų remtis sunkiose ligose, kaip reumatoidinis artritis. Kartais sintinkstinės liaukos pagamina perdaug to hormono (kortizono) natūraliai, be jokio priedinio to hormono priimtinėjimo. Ta liga vadinasi antitinkstinių liaukų padidinta veikla (adrenal hyperactivity). Pasekos gali būti tos pačios, kaip ir sintetinius tuos hormonus per burną priminėjant.

Antitinkstinių liaukų susilpnintas veikimas

Minėtos liaukos gali priešingai — pamažintai veikti (adrenal insufficiency). Tada kortizono permaži pasigamina. Atsakantys reiškiniai gaunasi. Žmogus gauna taip vadinamą Addisono ligą (tokio vardo gydytojas pirmas tą ligą aprašė). Tada žmogus nustoja apetito, ima jam viduriai skaudėti, jį pykina, jis vemti. Gali ir viduriuoti. Visada reikia prisiminti apie galimumą antitinkstinių liaukų nepakankamumo, kai turime reikalo su tulžies pūslės liga, su skrandžio žaizda ar su žarnų jautrumu (irritable colon). Nepamirština, kad pilvo sienos sukietėjimas (rigidity) ir jėgų netekimas yra reiškiniai toli pažengusios Addisono ligos — tos ligos krizės (blogiausio stovio) apsišreikšimas.

Gūžio liaukos padidinta veikla

Gūžio liauka (thyroid) irgi turi veikti nei perdaug, nei permaži. Kiekvienu atveju bus blogai. Ir bendrai visur ir visada mes turime būti viduryje: neiškrypti perdaug nė į vieną šoną. Taip tos gūžio liaukos padidintas veikimas (hyperthyroidism) sukelia daugelį negerovių. Atsimintinas posakis amerikiečių studentų medikų — jį visi išmokime atmintinai: — "Stones, bones, abdominal groans and psychic moans" nurodo jį dažnų vidurių negerumą sukeliantį dejavimą (groans) esant padidintai gūžio liaukos veiklai. Kas dešimta tokių ligonių turi dvylikpirtė žarnų žaizdas.

Pvz., viena 61 metų moteris turėjo dvylikpirtės žarnos žaizdą (duodenal ulcer). Toji jos žaizda nepasidavė mediciniškam

gydymui. Ji kelis kartus dėl to buvo paguldyta ligoninė. Jos skausmai ties duobute vis didėjo. Tyrinai parodė, kad ji turi perdaug veiklį gūžio liauką: jos kraujyje buvo daug kalcijaus (13%), normaliai nedaugiau 9 mg.%. Daug buvo rasta kalcijų šlapime, ir mažai fosforo kraujyje. Tie daviniai nurodė, kad jos gūžio liauka perdaug veikli.

Atsakandius tyrimus padarius, buvo rasta, kad ji turi gūžio liaukos guzą (adenoma). Pastarąją prašalinus — kraujas jos sugrįžo į normą ir jos dvylikpirtės žarnos žaizda sugijo. Už tai nė vienas niekada nemanymkime, kad žaizdas skrandyje mes galime susigdyti vien magnezijos su soda tabletes priiminedami. Reikia visada ir visur elgtis visapusiškai tikrai. Gana mums šiandien gumbažolėmis bei vien žolelėmis pasitikėti, kada žinomi tikri keliai sveikaton.

Gūžio priedinių liaukelių veikla

Kartais gūžio liaukos priedinių liaukelių padidinta veikla sukelia kasos negerumus. Dažnai išgeriantiems gaunasi kasos (pankreas) sutrikimai. Visi girtuokliai žino savo ligos diagnozę — "Chroniškas pasikartojantis pankreatitas" (chronic relapsing pancreatitis). Jei turint pankreatitą esti kalcio kiekis kraujyje padidėjęs — žūrėti reikia, ar tas žmogus neturi gūžio priedinių liaukelių (parathyroid) padidintos veiklos. Pvz., 52 metų stalius sirgo per metų metus atkrantinčiu — pasikartojančiu kasos uždegimu (pankreatitu). Jį kankino laiks nuo laiko užeinantys skausmai viduriuose, jį pykindavo ir jis vemdavo. Vėliau jis ėmė nesulaikamai viduriuoti — nemetė svorio. Jis buvo gaves dar nesugierimą maisto iš žarnų (malabsorption) sindromu. Jo kraujyje kalcio buvo padidintas kiekis — 10.7 mg.% ir jo kraujyje buvo pakilęs enzyrumi, kuris krakmolą paverčia cukrumi (amylazės) kiekis. Tai pankreatito reiškinys. Ištyrus kakle esančias gūžio priedines liaukeles (parathyroid) buvo jų padidėjimas ir jų darbo pagaudėjimas. To vyro pasikartojantis pankreatitas rėšosi su padidinta minėtų liaukelių veikla. Mat, tas pacientas jau buvo palioves girtauti. Cia prisiminta, kad pankreatitas yra viena daž-

niausių ligų pas girtuoklius. Jiems nesiliovus gerti svaigalus, pankreatitas kartojas ir galų gale juo jauname amžiuje sutvarko — po žeme pakasa. Tai viena dažniausių po kepenų cirozės liga išgeriantiesiems.

Pamažintas gūžio liaukelių darbas

Minėtos gūžio liaukelės (vidaus sekrecijos liaukos) turi irgi tvarkos prisilaikyti. Jos nei perdaug, nei permaži dirbti negali, jei žmogus nori gerai jaustis. Pamažinta tų liaukelių veikla (hypoparathyroidism) sukelia žmogui aptirpimą, jautrumo sumažėjimą, dygčiojimą rankose ir kojose. Pakyla keli refleksai, gaunasi raumenų įsitempimai (tetania). Gali gautis traukuliai ir gargimas gerklėje. Dažnai tokiems viduriai sukietėja. O kai ten grybelis žarnos įsiveisia (moniliasis), tai tokie žmonės ima viduriuoti.

Atsargiai tokius žmones reikia gydyti. Jiems duodamas kalcijus ir vitaminas D. Calcio druskos jaudina skrandį, sukelia jame skausmus, atima apetitą, sukelia pyktinimą ir vėmimą. Perdaug vitamino D kartu su kalcijum sukelia padidintą kalcio kiekį kraujyje (hypercalcemia), o toji negerovė sukelia vidurių skausmus, pykinimą ir vėmimą. Taigi, dabar suprassime, kad niekada nepradėkime save gydyti vitamino D dideliems dozėmis. Nepirkime ir nevartokime visokių mišinių iš taip vadinamų

sveiko maisto krautuvių. Paties savęs gydymas gali nuvesti per anksti į sunkenybę. Geriau mažiau išleiskime menkniekiams, o rimčiau pradėkime tvarkytis su sava sveikata.

I š v a d a. Matom, kad ir mokslininkų suvažiavime tik vidurinis žmogus buvo patenkinti mėginamas. Nebuvo tame lietuvių mokslininkų suvažiavime nei vaikų-jaunimo sunkenybės gvildenamos, nei pagyvenusiųjų vargai nebuvo paliesti. Taip ir palikom varge tunėti, kaip iki šiol kad tunojome. O reikia imtis mums visiems savo sveikatą tvarkyti apsisaugojimui nuo ligų visą veiklą nukreipiant. Nieko nepadės visokiausi išraištyimai, jei lietuvis sveikatos neturės, jei j sveiką maistą, tokį jūtimą bei galvojimą nuo mažens neįpras. Už tai visi visur kreipkime dėmesį į jaunų tėvų aprūpinimą dvasiniu ir kūniniu subrendimu: tik tokie tėvai pajęgs išauginti visapusiškai sveikus vaikus. Tokie vaikai pajęgs pildyti dabartinius gydytojų nurodymus sveikatos srityje. Tada tik ir senatvės sulauksiam mūsiškiui bus daug saulesnis saulelėdis. Dabar perdažnai visai be jėgų mes prisistartiname prie senatvės slenkščio, ir tik tada griebiamės tvarkytis, kas reikėjo labai senai atikti. Dargiau tuo reikalu tarsimės sekantį kartą.

Pasiskaityti, Consultant, November 1973.

Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje
AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA
Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pašalngas daryti įtakos krašte politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.
Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order'is bus pasiųstas tokiu adresu:
NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogor, President

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4048 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

5 1/4 %

Passbook Savings.
All accounts compounded daily — paid quarterly.

7 1/2 %

4 Years Savings Certificate
(Minimum \$5,000).

RIMTA KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vac. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įrišta, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vac. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, 1 dalis, 208 psl., įrišta — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00, II dalis, 225 psl., įrišta — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00.	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, 1 tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštasis viršelis.	\$5.00
Juozas Liudzius, RASTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liudziuvienė, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDZIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Nerūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai, 232 puslapiai.	\$3.00

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. HA 1-6100

There's a word for the kind of woman who has control of everything but her money.

Dumb.

You may know her.
The confident working-girl who's making it on her own. She has a nice apartment, stylish clothes, good taste in wines.

And no savings.
She should discover the Payroll Savings Plan. It's simple to sign up at work. After that, an amount she specifies is set aside each payday and used to buy U.S. Savings Bonds.

With U.S. Savings Bonds, it doesn't take long to build up a healthy nest egg. Which means she's ready for anything from unexpected emergencies to an exotic vacation.

The Payroll Savings Plan — a smart way to stay in control.

Take stock in America.

Buy U.S. Savings Bonds

Now 2 Dollars per \$100. Interest when held to maturity of 8 years, 30 months (15% the first year). Bonds are redeemed at face value, or at 100% of face value. When used as collateral for a loan, interest is not subject to state or local income taxes, and Federal tax may be deferred until redemption.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Spaudos pabiros

Iš "Anapus teisybės" su "Juodu varnu" į "Saulės šermenis"

(Tęsinys)

Užtat tegyvuoja gyvenimas!

tanas Gustaitis yra "trijų dimensijų" mūsų literatūroje personažas. O, ne, ne, tai nėra paneigryka ar asmenišką "paglostymas". Šių žodžių rašytojas šventai yra įsitikinęs, kad poetas Antanas Gustaitis yra ir pasilikęs vienas ryškiausių ir savotiškiausių kūrėjų mūsų poezijos Parnase. Ateitis ir mūsų poezijos lukštentojai kada nors tą išskins ir pavyzdžiais įrodys. Šejojime, taip bus! Dabar apie tas trejopas poeto pabes pavyzdžiais: "Pie gyvus numirusius" ar "ats apie save: "raudu, kai draugas prie kapo [skirias, Aprauda priešai visi sveiki, "eriau, kai gyvas esi numiręs tarp gyvųjų gyvai veiki... "ti dejuoja, o tau neskauda, "ti vergauja, o tau gerai, Kiti įgieda tave į spaudą — Ir stebuklingas pasidarai".

"...Ir gyvenam vėlei trise: Du su viena mergina. Juodu viens kitam įgrįsė, Man — jos meilė amžina. Kai jai skausmas širdį gelia, Nesulaukia paryčių, — Aš ant šilto šilko kelių Juodą uodegą riečiu..."

Na, na, — juodą ar kitokią uodegą galima riesti nesirūpinant, kas iš to rietimo išrietės! Ir dėl to rietimo tebūnie kalti "balti amūrai":

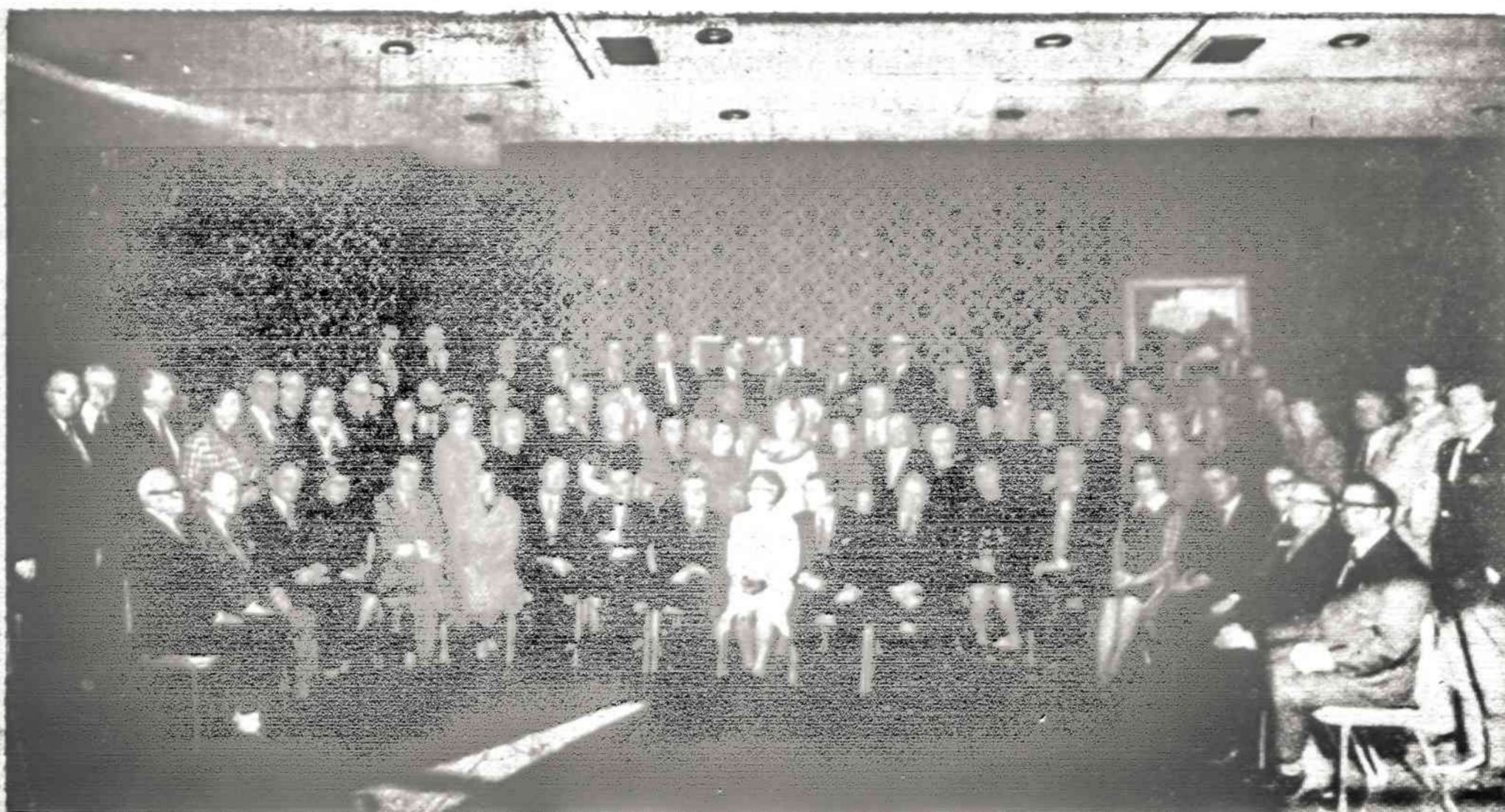
"...O balti amūrai mylimą žaip [žiedą Nuo šakos kutena velnio cibuku- Ir girdi: į lopšį iš dangaus [atgieda,

Aprauda priešai visi sveiki, "eriau, kai gyvas esi numiręs tarp gyvųjų gyvai veiki... "ti dejuoja, o tau neskauda, "ti vergauja, o tau gerai, Kiti įgieda tave į spaudą — Ir stebuklingas pasidarai".

Pūko debesėly transportas [vaikų...]

Ir ko daugiau norėti: juk tai nuosavos giminės išlaikymo garantas! Garantai, tai garantai, bet kartais iš tokio geidžiamo garantavimo, nors ir pirmosios meilės glostomo, išsivysto traagiška drama:

"...Kada džiaugiaus tavoį širdį [viešėjės, Meldžiausi, geismą ašarom [nuploves, Kareivis, račius, kalvis ir vežėjas

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo, įvykusio 1973 m. lapkričio mėnesio 17—18 dienomis, Chicagoje, dalyviai.

Grubiai išrovę skaisčių iš palovės, Suplojo kumščiais degančias [šnerves

Tik dėl tavęs..."

Taip ir reikėjo, nes kuriems paibaliams verta brautis su savo pirmąja meile pas tokią, kuri tiek visokių užsiėmimų mylimųjų yra perleidusi? Juokas arba humoras, išspaudžias graudžią ašarėlę. Tokius nuotykius Antanas Gustaitis geba ne tik pagauti, bet juos ir meninėje formoje apdainuoti.

Mūsų visuomeninėmis temomis "Saulės šermenų" savininkas ne vienoje vietoje įsileidžia į satyrą, kuri panašiai, kaip ir jo humoras, yra vaizdi ir įtikinama. Dažnoje vietoje net tautinės arba liaudiškos kūrybos ataudais išmarginta:

"Ark, broleli, vagą tiesią, Piauki laną žalia, — Mes jau gulim išsitiesę, Užkulniai atsālė..."

Buvo kardas — liko mietas, Skrybėlė iš skydo, Priešui skirtas žodis kietas Aluje praskydo..."

Ir ką begalima padaryti? Toks yra lepus tremties gyvenimas, kuris patriotinius ir kovos dėl savo gimtojo krašto jausmus užgožia kitokiais, daugiau patraukliais atributais:

"...Nemuno lašą taupėm [puodukuose, Glaudėm Brazdžionį su [Miškiuniu, — Šiandien mulatė, tarsi padūkusi, Gundo be rūtų, be marškinių, Juodą kutenam baltu ūsu, — Ir nebaisu..."

Ko čia baimintis, jeigu mums viskas išsiskleidė iki "vis tiek" ir kartu į gaivališką jaunystės sriautę:

"Velniop galvočių teoremos Ir knygos, suverstos į kerčią, Kada skruzdė, pečius įrėmus, Iš pagrindų granitą verčia..."

Kai musė veržiasi į dangų, Ir žemėj lyg mirties nebūta, Linksmi šuneliai šoka tango Ir zuikiai prieš medžioklio tutą..."

Jeigu šitaip vabalų, vabzdžių ir žvėrelių pasaulyje klotasi, tai kodėl stebėtis žmogaus buityje vykstančiais keistumais, —

"Išbėg" išbėgo iš Rusnės kaimo Pulkelis merguželių: Viena su Maikiu, kita su Chaimu, Trečia su juodužėliu..."

Viena ūliojo, kita kvailiojo, Trečia stačia nudryžo, — Dienom naktųžeb susivoliojo, Pas motinėle grįžo..."

Jeigu lietuvaičiams mergužėlėms-lelijėlėms šiandien gyvenime taip atsitinka, o ir bernužėliai-dobilėliai ne visada šventųjų keleliais vaikšto, tai ko stebėtis, kad ir atskiros mūsų kūno dalys savotiškai išsiklosčiusios:

"...Nosys ilgos, raudonos, nušalę, Nosys aštrios lyg durklio galai, Nosys rūšios, nukrypę į šalį, Ar įdėtos į žmogų kvailiai".

Tai bendri žmogiškosios giminės atskirų kūno dalių požymiai. Bet ypatingu ryškumu tas "atributas" atsispindi mūsų tautos pavergėjo veide:

"...Nosys plokščios su užkirstu [randu Kiaulės veide žudiko tautos, Ir nervingos, kol auką suranda, Prisiglaudę prie nosies kitos..."

★ Iš "Saulės šermenų" aidinių 60 ilgokų "giesmių" galima būtų pricituoti daugybę charakteringų humoro ir satyros pavyzdžių, tačiau juos ir visas tas "šermenų" giesmes gali pats

skaitytojas išlesinėti ir jomis pasigerėti, tą veikalą, kuriame stovi "padarytas grabas be durėlių", nusipirkęs, ir pats sau bei pas jį atvykusiems pobūviui sveteliams paskaitydamas.

O šio rašinėlio autoriui knietį geidulys tarti vieną kitą žodelį apie poeto Antano Gustaičio poezijoje esantį būdingiausia, nors retai kieno pastebimą bruožą: lyriką.

Antanas Gustaitis, visų jį pažįstančių ir girdėjusių yra visokeriopa garbostomas už jo vykusį, patraukliai eilėmis išdėtą humorą ir satyrizmą. Taip yra! Tačiau šis poetinis mūsų linksmintojas yra reta kur tepamainomas sentimentalistas — lyrikas.

Taip ir norisi užbėgti už akių kūrėjui, tariant: "Antanai, išleizdindamas sekančią savo poezijos knygą, sukaupti joje savo lyriką, nors ir perpintą tau įprasta humoristika! Tai bus naujove mūsų literatūroje.

"Pabirinkas" šiuo pagedavimu nėra tuščias pleyps. Jo pagedavimą savo kūryba remia pats eiliuotojas, kurio lyriniai posmavimai griežia už širdies kiekvienam poezijos mėgėjui:

"Ko numirei, Saulyt, mums [laimėn kelią švietus, Kai nabaigta giesmė, neatšvesti [darbai?]

Ar nebėra ir tau žydrioj tėvynėj [vietos Ir, bėgdama dangun, į žemę [sukniūbai?]

Užklojome tave puošnių namų [šešėliu,

Akis — aistrų nakties žvaigždėta [skarele

Ir raudame tamsoj nuogi, [barzdom apžėlę, Užgesusios dienos pagrazintam gale..."

Arba "Laiške proseneliui":

"Rašau tau danguosna, mūs [protėvi, seneli, Per mylimas rankas linkėjimų [siuončiū —

Tik vakar pas tave išvyko mano Nelė,

Tavernoj, be kančių. Nenusigąsk, senel, jos rūbo [mini-mini, Nerūstauk, jei maldoj tau [barzdą pakasys, Jei užčiulbės dauso, rods giltinė [neminė

Ir vėl kaip vieversys... Dėkoju tau karštai už rugelius [ir miežį, Už paliktą plaušų, bizūną ant [viniės,

Kad liepos vakare mums žiogeliu [užgriežį, Pro sapną vaidenies..."

O "Liaudiškai", perpintai lyriniais siūlais, atliepia posmeliai:

"...Tai ne mergužėlė gelsvą liną [verpia, Tai ne lelijėlė duzgina stakles, — Čbauja berneliai, barzdomis [apkerpe, Kol tą lelijėlę su rūta sules..." [Bus daugiau)

Žiaurus Lietuvos liaudies išnaudojimas (Taisau klaidą)

Š. m. lapkr. 8 d. Naujienose atspausdintame viršminetu pavadinimus mano straipsnyje įvyko klaida, ten parašyta: "Seimos galva, vyras per savaitę į namus, paprastai, teparsineša tarp 70 ir 90 rublių", o turi būti "Seimos galva, vyras per mėnesį į namus, paprastai, teparsineša tarp 70 ir 90 rublių". Atsiprašau už klaidą. A. Pleškys

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJIENAS"

J. AUGUSTAITIS
ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA
 154 pusl. knyga Kaina \$1.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaičio paruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti netolima Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusį ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantį žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaičio knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užėti "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, pridėdam 20 c. persiuntimui paštu. tokiu adresu:

NAUJIENOS
 1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO ILLINOIS 6060.
 Gavę pinigų, tuojau knyga pastumie

Philomena Says

CHICAGO SAVINGS IS NOW PAYING

5.39% Annual Yield on 5 1/4% Passbook Accounts Daily Interest	5.92% Annual Yield on 5 1/2% 90-Day Notice Accounts \$100 Minimum	6.003% Annual Yield on 5 3/4% 90-Day Savings Certificate \$1,000 Minimum
6.81% Annual Yield on 6 3/4% One Year Savings Certificate \$1,000 Minimum	7.08% Annual Yield on 6 3/4% 30-Month Savings Certificate \$5,000 Minimum	7.35% Annual Yield on 7.00% Four Year Savings Certificate \$1,000 Minimum
7 1/4% on Four Year Savings Certificates \$10,000 Minimum	7.627% Annual Yield	

For 49 years, savers of near-\$100 million Chicago Savings have become accustomed to the highest rates permitted by law. It is possible to offer the above yield where earnings remain undisturbed and are compounded for a year or more.

CHICAGO ★★★★★
 savings and loan association
 6245 south western avenue 476-7575

Passbook Savings Earn From Day of Deposit to Day of Withdrawal

Nesenai išėjusi laukta Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui. Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų. Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirma, jie padeda jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/4%	PER ANNUM \$5,000.00 OR MORE 4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE 30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE 1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL
 SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
 1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
 VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
 Įsteigta 1923 metais. Tel. 421-3076
 Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
Užsieniuose:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.50

Pradeda ieškoti atpirkimo ožiu

Brežnevas su Kosyginu prižadėjo komunistų pavergtiems Sovietų Sąjungos gyventojams palengvinti sunkią maisto ir apavo būklę. Atrodo, kad šių dviejų vyrų pažadai vėjo bus nunešti lygiai taip, kaip jis nunešė Lenino, Trockio, Stalino, Chruščiovo ir kitų komunistų vadų pažadus. Visi žadėjo "rojų ant žemės", bet sukūrė patį didžiausią pragarą. Per 55 metus komunistų vadai nepajėgė išspręsti svarbesnės ūkio ir visuomeninio gyvenimo problemos.

Antanas Snieckus, ištikimas kiekvieno rusų komunistų partijos sekretoriaus tarnas, stengėsi vykdyti Maskvos įsakymus visu kruopštumu. Jis skriaudė Lietuvos gyventojus, paliko juos pusuogiūis ir badgalaujantiems, atsakydė juos nuo pasaulio ir nuo giminių, šiais metais vertė juos dirbti tikrų vergų darbu. Niekad Lietuvos valstietis ir paprastas darbininkas nedirbo tokių ilgų valandų už tokį menką atlyginimą, kaip jis dirbo Snieckaus įvestoje "komunistinėje santvarkoje". Niekas iš Lietuvos valstietio neatėmė jo darbo vaisių, kiek šį metą atėmė komunistai. Snieckus Maskvai galėjo pasigirti, kad lietuviai atidavė rusams žymiai daugiau, negu patys rusai tikėjosi.

Atrodo, kad Snieckaus, jo įvestų varovų — policininkų, partijos narių, žurnalistų ir kontrolierių — pastangos ir lenktyniavimai neduos lauktų rezultatų. Maskva priėmė iš Lietuvos atvežtas bulves, rugius, pašarus ir riebalus, bet ta pati Maskva maurojanti Lietuvoje išaugintą maistą, Lietuvos darbo žmonėms nieko nesirengia duoti. Sovietų valdžia jau iš anksto pradėjo ieškoti nelaimių kaltininkų. Šių metų nelaimės sovietų valdžia rengiasi primesti užsienyje gyvenantiems nacionalistams. Parvežtas pats naujusias Tiesos numeris šitai rašo apie artėjančias sovietų nelaimės ir "tikruosius tos nelaimės kaltininkus":

"Kapitalistinis pasaulis suprasdamas, kad su socializmo šalimis negali kalbėti iš "jėgos pozicijų", bando ideologinio poveikio priemonėmis kurstyti nepasitikėjimą tarp socialistinių tautų ir tuo pagrindu silpninti socializmo stovyklą. "Nacionalizmas — tai priemonė sugriauti komunistinio judėjimo vienybę... Mums reikia padėti įsitvirtinti nacionalizmui komunistinio bloko viduje" — rašo vienas žymiausių antikomunistų, JAV profesorius R. Rostow. Nepaskutinė vieta vadinamajame "idėjų kare" tenka ir pabėgusiems lietuviškiems buržuaziniams nacio-

nalistams. Jie stengiasi juodinti, šmeižti arba bent sumenkinti socializmo statybos Tarybų Sąjungoje laimėjimus, iš nacionalistinių pozicijų parodyti santykius tarp lietuvių ir kitų tarybinių tautų" (Tiesa, 1978 m. lapkričio 14 d., 2 psl.).

Šį straipsnį parašė ir cituotus tvirtinimus išdėstė Antanas Augus, Lietuvos komunistų partijos istorijos mokslų kandidatas. Augus yra jaunas vyras, bet partijos vadovybės pasitikėjimą jis jau turi didelį. Jis turi būti baigęs visus komunistų policijos kursus, jeigu jam partijos vadovybė leido naudotis pokario metais rusų policijos vestų tardymų protokolais. Jis gali ne tik okupuotą praeitį tyrinėti, bet jam leidžiama pasisakyti ir dėl dabarties. Jis žino, kad Brežnevas, besivaisindamas Amerikoje, panaikino "šaltąjį karą", bet jis pats ieško atpirkimo ožių lietuviuose nacionalistuose. Jis tvirtina, kad Amerikos lietuviai ne tik sėja nepasitikėjimą, bet ir silpnina "socializmo stovyklą" pagrindus.

Augus nepasako, kaip tie Amerikos lietuviai gali prieiti prie maskvinio "socializmo pagrindu". Juk sovietų valdžia tuos "socializmo pagrindus" yra aptverusi keliom geležinėm uždangom. Pirmon eilėn, tie pagrindai yra labai griežtai atskirti net nuo "komunistinės" Rytų Vokietijos ir nuo "komunistuojančios" Lenkijos. Baltijos jūra dieną ir naktį saugo labai akylūs sovietų karo laivai ir lėktuvai. Pabėgti labai sunku, bet retkarčiais vienas kitas jūreivis vis dėlto per Baltijos jūrą praplaukia, bet iš jūros įplaukti į Lietuvą jau tikrai neįmanoma. Tikrinamas kiekvienas atplaukiantis laivas ir laivelis.

Antroji uždanga yra nuleista tarp Rytų ir Vakarų Vokietijų. Ši uždanga taip stropiai saugojama, kad kiekvieną dieną darosi vis sunkiau ir sunkiau pabėgti į laisvąjį pasaulį. Iš Vakarų pereiti ir rusų kontroliuojamą pasienio sritį dar sunkiau. Rusai kontroliuoja ne vien Vokietiją, bet ir Čekoslovakijos sienas.

Laisvajame pasaulyje spausdintų laikraščių ir žurnalo rusai ir komunistų parinkti cenzoriai į Lietuvą jų neleidžia. Laiškų rusų pastatyti cenzoriai cenzuruoja centraliniame Vilniaus pašte. Veik visi ateinantieji laiškaik cenzuruojami ir registruojami. Rusai turi kiekvieno Amerikoje gyvenančio lietuvių kartoteką. Prie kartotekos prijungti visi svarbesnių laišku fotostatai. Jeigu laiškas cenzoriui gali atrodyti pavojingas, tai tas laiškas sustabdomas. Adresatas tokio laiško negaus.

Vienintelis ryšys galėjo būti dešimčiai dienų į Vilnių ir Trakus įleidžiamas turistas. Bet jau vasaros pradžioje ir šių turistų viešnagė buvo apribota. Vietoje 10 dienų, dabar paliktas tik 5 dienų vizitas. Kiekvienas turisto žingsnis stropiai saugojamas. Su turistais susitikusių vėliau tardomi. Jie privalo pasakyti visą pasikalbėjimo eigą.

Sunku įsivaizduoti, kaip laisvojo pasaulio lietuviai galėtų prieiti prie Augaus minėtų "socializmo pagrindų". Dar sunkiau suprasti, kaip tuos pagrindus kas nors galėtų griauti. Greičiausiai niekas prie jų neprieina ir niekas jų negriauna. Jie yra toki silpnučiai, kad patys yžta, trupa ir byra. Augus parengtas surasti atpirkimo ožį. Jis paskelbė, kad užsienyje gyvenantieji lietuviai tuos pagrindus ardo, nors jie prie jų negali prieiti. Pasirodo, kad laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių galia yra daug didesnė, negu jie įsivaizduoja.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIENOSE

apie duoną, buvo galima tikėtis rasti ir žodžio "valgyti" atitikmenį; tai rodė ir samplaikos e-iz-za-at-te-ni palyginimas su lotynišku edo, senovės vokiečių aukštaičių ezzan, vokiečių essen ir t. t. reiškiniais "valgyti". Kitos vietos kėlė mintį, jog -te-ni yra tiesioginis nuosakas esamojo laiko (būsimosio laiko reikšmė) daugiskaitos antrojo asmens galūnė. Tuomet e-iz-za-at-te-ni tariama maždaug kaip ezzatenni reikštų "valgotė, valgysite". Buvo nesunku palyginti ir hetitų nu su senovės indų nu, graikų nu, senovės vokiečių aukštaičių nu, vokiečių nun (čekų nyui). Toliau, jau vien pažvelgus, buvo matyti, kad antrasis sakinyas wa-a-tar-ma e-ku-ut-te-n (?) yra lygia gretus pirmajam, tik ką išnagrinėjame. Žodis wa-a-tar, lygiagretus su NINDA-an, "duona", greičiausiai, turėjo reikštį paprastą valgį; čia pirštė piršai palyginimas su anglų water, senovės sakų water, vokiečių Wasser ir t. t. — "vanduo". Iš to, sekė lygybė: hetitų wa-a-tar = vanduo. Ir e-ku-ut-te-n (?) turėjo būti esamojo laiko daugiskaitos antrosios asmuo; kadangi tiesioginis papildinys šiuo atveju yra "vanduo", tai paralelė su pirmuoju sakiniu darė labai įtikėtiną spėjimą, kad ektuteni reiška "geriate". Be to, peržiūrėjus panašius ir savo reikšmė giminingus kitų indoeuropiečių kalbų žodžius, pasidarė aišku, kad hetitų eku- "gerti" reiška gretinti su lotynų aqua "vanduo" (plg. naujosios vokiečių aukštaičių kalbas Ache). Žodžių

"Sventoji trejybė" iš Nūkstanoječia prieš mūsų era pirmosios pusės, turinti hetitų skulptūrai, kurią 1925 metais per kasinėjimus Tel Erfade rado Bedrichas Groznas.

e-iz-za-at-te-ni ir e-ku-ut-te-ni paralelė su edo ir aqua dar sustiprina kelios vietos, kuriose greta figūruoja žodžiai a-da-a-na a-ku-wa-an-na, reiškinys, matyt, "valgyti (ir) gerti". A-da-a-na lyginu ypač su senovės indų ādanam "valgis, pašaras", o a-ku-wa-an-na — su lotynų aqua "vanduo". Hetitų pasturdėlis -ma turėtų reikštį maždaug "paskui"; jį lengva palyginti su grai-

SUGESTIJOS VLIKUI

(Tęsinys)

V. — NE SAVE LAIDOTI, O VEIKTI VLIKUI REIKIA

Stebiai ir spaudoje skaitant VLIKo veikėjų visokius raudas dėl jų partijų sumenkėjimo, net pavirtimo fikcinėmis gau-namas išpūdis, kad VLIKas išsikasęs sau duobę, bando save (jei veikėjams raudant) pasi-laidoti...

Ir gėda ir gaudu darosi, be-ziebrint į tuos VLIKo raudotojus, ir tas sakysiu, VLIKo pakasy-nas.

Is tikruju gi, VLIKui reikė-tų būti daugiau gyvesniam, tu-rėti daugiau kūrybinės inicia-tivės, ne verkėti ar raudoti, o dirbti, veikti, reikštis ta sa-vo kūrybine iniciatyva.

VI. — KAS BŪTŲ GALIMA VLIKUI SUGESTIUOTI KONKREČIAI DARYTI?

Tų darbų VLIKas turi bega-les, Jų visų čia neįskaičiuoti. Užsiminsiu čia bent viena ki-tų jų, manding, aktualesnį, gyve-nimo išauktą.

1) Išleidimas apie VLIKą informacinės knygos

VLIKas, tiesa, yra išleides apie save nedidele knygele (Twenty Years Struggle for Freedom of Lithuania, 1963 m. l.) bet ten tėra, sakytai, tik vienas ver-tingisnis apie VLIKą rašinys — tai Dr. K. Sidlauskio, išaiškintas VLIKo, kaip tautos atstovybės, teisinis pagrindus. Kituose duodama žinių apie VLIKo veiklą, bet tie rašiniai perkrauti, išmarginti veikėjų vardais ir pavardėmis, kad net akys mar-kska, tą litanių litanią beska-itant.

Panaši informacija apie VLIKą yra ir Liet. Enciklopedijoje. Skaitai skaiti skiltis apie VLIKą, o kas tas VLIKas yra, taip ir nepasakytą. (to, matyt, nežino nei patys informatoriai). Jei tokia išeis ir dabar VLIKo ruošiamoji informacinė knyga, tai ji bus menkavertė. Be to, neatliks savo pilno uždavinio ta knyga, jeigu ji bus išleista tik viena lietuvių kalba. Tokios knygos lietuvių kalba mums, tiesa, reikia, bet ją reikia išleisti dar ir keliomis sve-timomis kalbomis, bent jau anglų ir vokiečių. Ir labai svar-bu, kad knygoje būtų nusakytą, paaiškinta, kas yra VLIKas teisės požiūriu, teisine prasme.

2) Bandytas paveikti tarptautines teisės žinovus, kad jie savo knygose ir teisės veikaluo-

se daugiau rašytų apie paverg-tųjų tautų atstovavimą.

Dabar net daugiatomų tarp-tautinės teisės veikalų autoriai tik prabėgomis užsimena čia mums svarbia (pavergtųjų tau-tų atstovavimo) teisine proble-ma. Gal dėl to, kad jie, tų kny-gų autoriai, priklauso didelėms laivyoms tautoms, kurias ma-zomis pavergtomis tautomis ne-labai besirūpina. Ta teisinė problema joms neaktuali.

Mums reiktų tuos tarptauti-nės teisės žinovus paprašyti pavergtųjų tautų atstovavimo klausimą plačiau panagrinėti savo veikaluose arba, sakykim, savo studijose, straipsniuose po-puliariuose didžiųjų tautų teisi-niuose žurnaluose. Už tokius straipsnius galėtume jų au-toriams sumokėti net ir visai gerus honorarus. Tokiam tfskui ne-turėtume gailėtis pinigų.

Išleidus mūsų knygą apie VLIKą (su atitinkamomis teisi-nėmis informacijomis apie jį), reiktų ją išsiuntinėti į visas svarbesnes kitų tautų bibliote-kas, o taip pat ir kitų tautų žy-miems teisininkams, kad jie galėtų pasinaudoti savo teisi-niams rašymams. Tą visą turė-tų padaryti VLIKas.

3) Ekspertinės žymiųjų tei-sininkų nuomonės teisės klau-simais.

Susidūrę su kokia teisės proble-ma mūsų VLIKo veikėjai sa-va galva ją sprendžia, visai ne-bodami teisininkų nuomonės.

Nesakau, kad visi mūsų tei-sininkai yra jau labai geri tei-sės teoretikai. Pasitaiko ir ne-teisininkų, net gerus teisinin-kus pralenkiančių savo teisi-nių žinojimu. Pvz., toks yra bu-vęs Aleksandras Stulginskis, baigęs tik teologiją ir agrono-miją, bet pats taip gerai susi-pažinęs su teisės pagrindais, kad savo žinojimu jis ir teisi-ninkams imponuodavo. Labai dažnai jis, būdamas Resp. Pre-zidentu, grąžindavo Seimui įstatymų projektus persvarsty-ti su savo labai rimtomis teisi-nėmis pastabomis. Arba vėl, ana, toks yra buvęs ir Zigmantas Stankus, Št. Seime referavęs Valstybės konstituciją, vėliau buvęs Valstybės Tarybos narys prašęs teisinės nuomonės ir dir-bęs legisliacinį darbą. Jis buvo studijavęs tik gamtos mokslus, buvęs irgi agronomas, bet ir teise jis taip gerai pats buvo iš-studijavęs, kad savo žiniomis ir teisiniais gebėjimais net ge-ruosius teisininkus pralenkda-vo.

Todėl aš nenoriu čia įžeisti

Lietuviai mokslu pasaulyje

J. Kiškis iš Stanford Linear Accelerator Center, Stanford, University Stanford, California, parašė straipsnį apie radiatyvines pataisas gliam ne-elastiškam neutrino — nukleono išbarstymui, kuris yra išspaus-dintas leidinyje Physical Review D, tomas 8, nr. 7 1973 m. spa-lio mėn. 1 d.

P. C. Klimas iš U. S. Naval Academy, Annapolis, Maryland paskelbė straipsnį apie atsida-rančio parašuto bėgimo lauko heliumo burbulų apžiūrėjimą, kuris yra išspausdintas leidinyje Journal of Aircraft, tomas 10, nr. 9 1973 m. rugsėjo mėnesį.

S. M. Zimkus iš Dept. of Microbiology and Molecular Genetics, Harvard Medical School, Boston, Mass., yra bendraauto-rė straipsnio apie sumažintą ni-kotinamaido adenino dinukleo-tido oksidazės veikimą ir vandenilio peroksido sudarymą pas Mycoplasma pneumoniae, kuris yra išspausdintas leidinyje Journal of Bacteriology, tomas 116, nr. 1 1973 m. spalio mėnesį.

The American Association of Anatomists 1973 metų sąrašė yra du lietuviai: Danielius H. Matulionis iš Dept. of Anatomy, School of Medicine, University of Kentucky, Lexington, Kentucky, ir Albina Yakaitis-Surbis iš Dept. of Biological Structure, University of Miami School of Medicine, Miami, Florida.

Saulius Šimoliūnas

VLIKo veikėjų neteisinių, sakydama, kad jie nieko teisės srity neįmano. Bet kaip ten bebūtų, komplikuotesniais teisės kalusimais reiktų jiems t. y. VLIKui ir teisininkų ekspertinės nuomonės atsklausti. Jeigu jau VLIKas mūsų lietu-viais teisininkais nepasitiki, tai tepasiklausia ekspertinės nuo-monės kitų tautų teisininkų, iš-dėstęs jiems visas aplinkybes, visus faktus, ypač gi žymiųjų, didelio garso. Tik, žinoma, aniams reikės mokėti honorar-us. Bet pinigų ir tam nereik-ėtų gailėtis. Ir Lietuvos nepriklausomybės laikais ne kar-tą mūsų Užsienio Reikalų Mi-nisterija, ana, kvietėsi teisinius ekspertus iš Paryžiaus ir kitur į Kauną su jais pasitarti.

(Bus daugiau)

VOITECHAS ZAMAROVSKIS HETITAI

39

"DABAR DUONA VALGYSITE, VANDENĮ PASKUI GERSITE"

Ir štai ilgai lauktoji diena atėjo. Paskutinį 1915 metų rugpjūtio sekma-dienį jo žvilgsnis sustojo prie tokio sakinio: nu — an e-iz-za-at-te-ni wa-a-tar-ma e-ku-ut-te-n (?) Iš to sakinio jis suprato tik vieną "žodį": tą dantiraščio ženklą, kuris akadishkai buvo tariamas ninda ir reiške (tiksliau tariant, galėjo reikšti) "duona". Paprasčiau perrašęs tą sakinį ir danti-raščio ideogramą "duona" pakėitęs žodžių ninda (mes rašysime jį didžiausiomis raidėmis, kad skirtųsi nuo hetiško teksto), Groznas gavo:

nu NINDA-an ezateni vadar-ma ektuteni.

O dabar leiskime pačiam mokslininkui išdėstyti savo samprotavimų eigą, pacituo-dami jau minėtą "Preliminarinę apyskaitą" kurios antraštė buvo tokia: "Hetitų proble-mos sprendimas":

"Iš to sakinio pradžioje supratau tik ideogramą, t. y. žodį — ženklą NINDA, kuris dantiraštyje reiška "duona". Dalelytė — an, remdamasis kitomis vietomis, nusprendžiau esant hetiško vyriškosios giminės daiktavardžio vienaskaitos ketvirto-jo linksnio galūnė. Sakinyje, kur kalbama

kų mėn. mą. Vadinasi, pateiktojo sakinio vertimas skambėtų taip (kontekstas, matyt, reikalauja būsimosio laiko):

"Dabar duoną valgysite, vandenį pas-kui gersite".

Būtent taip vertimas ir skambėjo. Tai buvo pirmas sakinyas, kurio mūsų au-žiaus žmogui atsiliepė hetitas, miręs prieš tris tūkstantmečius metų.

Su duona ir vandeniu išsiūso Groznas, i tolimą Kelią, kad atskleistų beatbūdan-čios hetitų kalbos paslaptį.

Ir čia pat jam posisūlė vadovė: SAL ū-ug-ga An-na-an-na-aš e-eš-mi aš Ananaš esu "Pirmiausia palyginu e-eš-mi su indo-europiečių esni, senovės indų āsmi, senovės slavų jsmo, graikų eimi — "esu". Sakinio su ešmi veiksnys turėtų būti įvardžio vienaskaitos pirmosios asmuo, Palyginus hetitų ū-ug-ga su lotynų ego, paaiškėjo, kad tai aš. (SAL) Ananaš yra, kaip rodo dermatinivas (SAL) moteriškas var-das".

Dabar Groznas jau žinojo, be dviejų daiktavardžių, reiškiniačių du svarbiau-sius žmogaus maisto dalykus, dar ir tris svarbiausius veiksmožodžius: "būti", "val-gyti" ir "gerti". Nieko sau rezultatas, pa-siektas daugiau kaip metus trukusių darbų!

Niekas taip neįkeipia, kaip sėkmė. Su įkarščiu jis griebė sakinį, vilojusį kečiomis ideogramomis, ir jį perskaitė: "Kai Egip-

to šalies miestų žmonės išgirdo, kad (tos) šalies miestas Anka yra sunaikintas, juos apėmė baimė". Po to Groznas išdėmėjo Jo Didenybės grasinimą: "Taciau jei padary-site man kokią neteisę, tai aš, Mano Saulė, atsilyginsiu jums piktu!" Ir jo žody-na sprčiai pasipildo dažniausiai vartojama žodžiais: karas, luošas, užkariauti, apliešti, siaubas, belaisviai...

Groznas dabar rengiasi lemiamam puo-limui. Rengiasi pagal visas generalinių štabų taisykles: desifruoja hetitų karo va-dų pranešimus, skaito slapta hetitų diplo-matų korespondenciją, o paskui atakuo-ja paskutines gynybos linijas, saugancias tvirtovę, kurioje tūno paskutinė hetitų kalbos paslaptis. Ir paima tą tvirtovę šturmu — mokslo vardu, žmonijos vardu!

Atskleisdamas Hetitų imperijos paslaptį, Groznas kartu nutraukia paslapties skrais-tę ir nuo visuomenės hetitų santvarkos. Ne-paprastai nustebeš, jis konstatuoja, kad hetitų valdovai, ne taip kaip visi kiti iki tol žinomi senovės Rytų valdovai, buvo ne absolutiniai monarchai, bet — Groznas nemoka to, išreikšti kitaip, kaip tik neisto-riška modernizacija — lyg ir "konstituci-niai monarchai", turėję "valstybės tarybą" — tuljį, šalia kurios veikė "liaudies susi-rikinimas" — pankušas. Bet didžiausią iš-pūdį savo humanškumu jam padaro heti-tų įstatymų rinkinys.

(Bus daugiau)

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKMŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446

Antros ofisai —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirma ligoninė pagal susitarimą. Jei neatsiliepiama, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2424 WEST 71st STREET
Ofisai: HEmlack 4-5849
Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1—7 val.
antradieniais nuo 1—5 val. trečiadieniais ir šeštadieniais, 10—12 val.
ir šeštadieniais, 10—12 val.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiama, skambinti MI 3-0001

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITE

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. KEDZIE AVE.
Tel. WA 5-2670
Neatsiliepus — skambinti 471-0225
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMERISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1—4 po pietų, ketvirtadienį, nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį, nuo 9—12 val. vak.
Pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlack 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Pirma ligoninė pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonais HE 4-2123. Jei neatsiliepiama, tai telefonais GI 8-6195.

P. ŠKEIKIS, O. P.

ORTHOPEDas-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8, Seštadieniais 9—11.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

MOVING

Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

MOVING

Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIOJŲ ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11—12 val. ryto. — Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef.: HEmlack 4-4118
7119 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

GRADINSKAS

Naujutėlis kasetinis
GRUNDIG
MAGNETOFONAS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINYCIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandomis gražiausias gėles ir vanilai antkapų papuošimui ir sezoninėms kampanoms gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

I SLA Pildomąją Tarybą

rekomenduojame patyrusius žmones

Gruodžio mėnesį SLA nariai (kuopose) atliks mūsų broliškos organizacijos Pildomosios Tarybos nominacijas. Labai svarbu, kad į Pildomąją Tarybą būtų nominuoti tokie kandidatai, kurie, patekę į Centro vadovybę, ne tik atliktų jiems pavestas pareigas, bet kad savo darbu prisidėtų prie mūsų organizacijos gerovės ir kilimo. Mes esame įsitikinę, kad didžiajai mūsų šeimai — SUSIVIENIJIMUI bus naudingiausia, jei:

Povilas P. Dargis — bus prezidentas,
Alexandras Chaplikas — viceprezidentas,
Genevieve Meiliūnas — sekretorė,
Euphrosine Mikužiūtė — izdininkė,
Josephine Milerūtė — izdo globėja,
Christine Austin — izdo globėja,
Dr. Daniel Degesys — daktaras kvotėjas.

Trumpai peržvelkime mūsų rekomenduojamus asmenis ir jų veiklą.

Prezidentas SLA Povilas P. Dargis yra gimęs Lietuvoje. Studijavo teisę Lietuvos ir Amerikos universitetuose. Dabar P. P. Dargis eina atsakingas pareigas Pittsburgo Apygardos Teisme. Jis per 40 metų Pittsburgo mieste veda Lietuvos Radijo programą. 1944 metais P. P. Dargiui teko pirmininkauti organizuojant ir surengiant Amerikos Lietuvos Tarybos Seimą. Jis yra Amerikos Lietuvos Tarybos Centro Valdyboje ir, kaip ALTO atstovas, buvo delegacijoje ir lankėsi pas Amerikos prezidentus: Harry Trumaną ir J. F. Kennedy. Povilas P. Dargis SLA nariu yra nuo pat

savo atvykimo iš Lietuvos. Jis Pittsburge 1929 metais įkūrė SLA 353 kuopą, kuriai iki šios dienos pirmininkauja. Šiuo metu yra SLA Pildomojoje Taryboje ir garbingai eina SLA Prezidento pareigas.

Viceprezidentas Aleksandras Chaplikas gimęs Lietuvoje. 1932 jis baigė Massachusetts Institute of Technology, įsigydamas inžinieriaus diplomą. Jis yra buvęs ALTO Bostono skyriaus pirmininkas, Amerikos Legionierių posto komandierius, ir SO Bostono Lietuvos Piliiečių Draugijos pirmininkas. Jau daugiau kaip 20 metų jis dirbuoja mūsų Susivienijime. Jis yra buvęs SLA Kontrolės Komisionyje, SLA Skundų ir Apeliacijų Komisionyje pirmininkas, o dabar yra SLA 2-os apskritys pirmininkas. A. Chaplikas yra kupinas energijos ir darbštumo. Dabar eina SLA Pildomojoje Taryboje viceprezidento pareigas.

Sekretorė Genevieve Meiliūnas yra gimusi Latvijoje. 1936 metais Liepojuje baigė Komercinį Institutą, vėliau studijavo V. D. Universitete Kaune ekonomiją. 1946 metais atvyko į Ameriką ir tais pačiais metais pradėjo dirbti SLA Centro įstajgoje, New York, N. Y.

Per 21 metus dirbo visus SLA Centro įstaigos skyrių darbus. Genovaitė Meiliūnienė priklauso SLA 126 kuopai New York'e ir toje kuopoje eina vicepirmininkės pareigas. Ji priklauso Karių Moterų Draugijos "Birutės" skyriui ir New York'o Moterų Klubui. Dabar Genevieve Meiliūnas eina sekretorės pareigas SLA Pildomojoje Taryboje.

Izdininkė Euphrosine Mikužiūtė yra gimusi Amerikoje. Ji baigė University of Chicago gamtos mokslų fakultetą, įsigydamas bakalaurą laipsnį. Be to, ji vienerius metus dar studijavo teisę, o vėliau baigė investavimo kursą. E. Mikužiūtė yra CPC International kompanijos Trademark Department skyriaus vedėja. Ji buvo Amerikos Lietuvos Tarybos Chicago skyriaus egzekutyvi sekretorė virš 10 metų, o dabar yra ALTO direktorė. Nuo pat 313 SLA kuopos įsikūrimo, buvo ir yra jos pirmininkė. Per eilę metų ji buvo SLA izdo globėja. o dabar eina SLA izdininkės pareigas Pildomojoje Taryboje.

Izdo globėja Josephine Milerūtė yra Amerikoje gimusi. Ji baigė Business School (komercinius kursus ir Eggert Music Conservatory. Josephine Milerūtė yra kvalifikuota pianistė. Ji yra American Travel Service įstaigos Chicago vedėja. J. Milerūtė yra SLA 336-tos kuopos izdininkė ir sekretorė. Šiuo metu Josephine Milerūtė yra SLA Pildomojoje Taryboje ir eina izdo globėjos pareigas.

Izdo globėja Christine Austin gimė Chicagoje, ten studijavo ir baigė Moser Business kolegiją. Dirbo sekretorės pareigose American Can Co., o vėliau buvo Westinghouse International bendrovės pardavimo skyriaus vedėja pavaduotoja Washington D. C. Šiuo metu dirba naujienose ir eina dienraščio biznio vedėjos pareigas. Prieš Antrąjį Pasaulinį karą kartu su Pirmyn Chorū buvo nuvažiavusi į nepriklausomą Lietuvą ir kartu su chorū dainavo.

Dvejus metus buvo Chicago Lietuvos Moterų Klubu pirmininkė. Ji yra Susivienijimo Lietuvos Amerikoje 134-tos Moterų kuopos narė ir jau 20 metų eina šios kuopos finansų sekretorės ir izdininkės pareigas. Visą jos šeimą — motiną ir vaikai — yra SLA nariai. Šiuo metu ji

yra Lietuvos Tarybos narys. Taip pat paskirta "Sandarai" \$10. Almira salės prižiūrėtojai įteikti \$5 kaip kalėdinę dovaną.

Kadangi klubo pirmininkas F. Prūsis gyvena toli nuo Chicago — Calumet City, Ill., tai žiemai artinantis ir orams blogėjant, klubo nariai pageidavo ir nutarė gruodžio ir sausio mėnesiais nešaukti susirinkimų. Kitas klubo narių susirinkimas įvyks tik 1974 m. vasario mėnesį.

Negalima skųstis, kad šis susirinkimas būtų negausus atsilankiusiais nariais. Po susirinkimo buvo pasivaikinimas ir ta proga sugiedota "Ilgiausių metų" senam klubo nariui, kuris yra ir Charterio pasirašytojas, Antanui Walskiui, jo gimtadienio proga.

M. Šileikis

Piliečių Lygos veikla

Pašalpinio klubo vakarėlis

Amerikos Lietuvos Piliečių Pašalpinis klubas buvo surengęs savo metinį šokių vakarėlį lapkričio 11 d. Komisija buvo pasirūpinusi, kad būtų užtikrinti užkandžių, gėrimų, geras orkestras ir daug dovanėlių dėl laimingųjų. Gražus būrys svečių buvo, bet taip negalima sakyti apie klubo narius.

Klubo eilinis susirinkimas įvyko lapkričio 18 d. Buvo malonu visiems girdėti, kad nei vienas narys-narė nemirė per tą laiką. Baliaus komisija — Bernice Zemgulis, Josephine Masionis ir Estella McNamee, išdavė labai gražų raportą apie įvykusių klubo parengimą, kuris davė klubui gražaus pelno. Komisija ištarė didelį "aciū" visiems, kurie rėmė parengimą ir tiems darbininkams ir darbininkėms, kurie dirbs ir dirbo tą vakarą sušilę.

Klubo priešmetinis susirinkimas įvyko gruodžio 16 d. bus renkama 1974 metų valdyba. Klubas nusprendė šį mėnesį paskirti po tam tikrą sumą ir pasveikinti Naujienas, Sophie Barcus radijo leidėjus, Margučio radiją, Veteranus ir Sandarą.

Susirinkimui pasibaigus, buvo skanių vaišių visiems. susirinkimą atsilankiusiems nariams. E. M. M.

ZARASIŠKIŲ VAIŠĖS

Sekmadienį, lapkričio 4 d. Zarasiškių Klubu pirmininkas Petras ir Ona Blėkiai savo namuose Marquette Parke surengė puikias vaišes. Vaišių tikslas buvo kaip padėka klubo parengimų darbininkams, kurie apskritus metus dirbo įvairiuose pareigumuose: banketuose, gegužinėse ir pan. Svečių buvo per 20 žmonių.

Vakariene buvo kaip dideliame bankete. Svečius nufotografavo krutamais ir kitokiais paveiksiais. Ta proga buvo pasikalbėta Zarasiškių Klubu aktualiais reikalais. Ponia leva Ramasauskienė, viena iš senųjų klubo narių, padainavo vel. James Tarullo, ilgamečio pirmininko sutaisyta dainą apie zarasiškius.

Dabartinio klubo pirmininko Blėkio dėka, Zarasiškių Klubas išaugo nariais ir finansiškai sustiprėjo. Jo pastangomis buvo padaryta ir daugiau naudingų dalykų. P. Blėkys jau baigia antrą pirmininko terminą, tik, sako, jau noris daugiau nekandidatuoti.

Ateinantis klubo susirinkimas įvyks gruodžio 2 d. 3 val. popiet Hollywood salėje, 2417 W. 43rd Street. Kor.

SKAITYK IR KITAM PATARK

SKAITYTI "NAUJINIENAS"

SUSIRINKIMŲ PRANESIMAI

Zarasiškių klubo narių susirinkimas įvyks sekmadienį, gruodžio 2 d. 3:00 val. popiet, Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Nariai prašomi skaitlingai atsilankyti. Klubu Valdyba

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENA DIENA BUTINI KRIKŠČIONIUI

Visokioje maldoje ir prašyme melsdamiesi visados dvasioje: ir anoje būdėdami be jokio pertraukimo. Epez. 6:18.

Visame, ką tik sakome arba darome, privalome turėti šitokią maldos dvasią: mūsų širdis turi nepaliautai prašyti Viešpaties vadovavimo visuose mūsų gyvenimo reikaluose. Kad darytume pagal savo išgelas darbą, kuris pakliuvo į mūsų rankas, ir dirbtume taip, kaip jam patinka ir kad jis apgintų mus nuo gundymų, kurių negalėtume išvengti ir, kad pagaliau būtume išgelbėti nuo piktojo ir apturtėme vietą Karalystėje mūsų Viešpaties. Broliai ir sesers, be jokios pertraukos atsimeklime ir pasistenkime užlaikyti mūsų Viešpaties žodžius: "Būkite ir melskitės, kad neįpultumėt į pagundinimą".

Kristus pasakė, kad jis įsteigs bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kristus bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidėleje knygutėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei parašysite tokiu adresu: F. Zavist, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629.

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS

TĒVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA
R.Epublie 7-3600 R.Epublie 7-8501

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

NARIAI:

- Chicago
- Lietuvių
- Laidotuvių
- Direktorius
- Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVILMAS DIENA IR NAKTI.
TURIME KOPLYCIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3367 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 65th STREET R.Epublie 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

Dėl Klaipėdos Krašto atvadavimo

(Tęsinys)

Bruevalaitis, Simonaitis, Stiklorius ir kiti nuolat lankėsi Kaune ir ragino nedelsiant daryti sukilimą ir jėga Klaipėdos kraštą prijungti prie Didžiosios Lietuvos. Lietuvos vyriausybė viešai prisidėjo prie rengiamo sukilimo negalėjo, dėl galimos iš aliantų pusės intervencijos. Juk tai reikėtų karą prieš prancūzus ir jų sąjungininkus.

Tuometinis Šaulių Sąjungos pirmininkas ėmėsi iniciatyvos, ir tuo pačiu reikalu net lankėsi pas Ministrą pirmininką Ernestą Galvanauską, prašydamas pagalbos ar patarimo dėl rengiamo Klaipėdos krašto sukilimo. Ten viešo pritarimo nebuvo gauta ir Vincas Krėvė savo rankraštyje paliko tokį šio pasikalbėjimo vaizdą: "Mums įėjus, prabilo Galvanauskas, kuris pabrėždamas, kad jis kalba Ministrų Tarybos vardu, pareiškė: Ministrų Taryba nėra vieno nusistatymo dėl Klaipėdos krašto išvadavimo sukilimo keliu, todėl už šios rūšies įvykius nesilima atsakomybės ir palieka visą reikalą Šaulių Sąjungos iniciatyvai".

Iš vokiečių ginklų sukilimui prašyti važiavo į Berlyną ir tarsi su Vokietijos karo ministerių Hans von Secktu šauliai: Klimaitis, Džiūvė ir Marcinke-

vičius — Mantautas. Šaulių Sąjungos prašymu vyko į Klaipėdos kraštą lietuviai amerikiečiai Ivaškevičius, Darius.

Pats Vladas Putvinskis buvo nuvažiavęs į Klaipėdą, bet ten būdamas susirgo antruoju širdies smūgiu ir jau sunkiai sirgdamas grįžo namo. Taip pat šaulių ir, berods, paties Vlado Putvinskio prašymu, lyg ir propagandos "ministerio" pareigoms buvo pasiūstas dabartinis Naujienų redaktorius Juozas Pronskus ir turbūt kitom pareigoms Aleksandras Marcinkevičius, dabar Mantautas. O Klaipėdos krašte aktyviai rengė klaipe diečius sukilti. Be jau minėtų: Martynas Jankus, Lekšas, Vanagaitis. Sauliuskaitė ir daug kitų. Tai tik iš kelių nuotraukėlių matosi, kad Klaipėdos krašto atvadavimui buvo šaulių Sąjunga, o kariuomenė ir kiti pagalbininkai.

DEL ŽUVUSIŲ SKAIČIAUS

J. Tapulionis rašo, kad J. Budrys rašė, kad per vadinaimą sukilimą žuvė 20 vyrų. Tapulionis šį skaičių nuneigia ir sako, kad žuvusiųjų galėjo būti kokie šeši. Dėl žuvusių skaičiaus jau sunkiau ką nors parašyti. Iš viso, oficialiai įvairiuose leidiniuose minimi, kad žuvė keturi šauliai. Gi iš kariuomenės tarpo: Kapitonas Norei-

ka, kariūnas Stašelis, Burakevičius ir gusaras Simonavičius. Bet kiek žuvo karo policijos ir Kalmanto daliniuose — žinių nėra.

Dėl žuvusių skaičiaus teko girdėti tokį teiginį: Nebeprisimenu kuriais metais į Bitėnus pas Martyną Jankų atsilankė majoro Naručio vadovaujama karių ekskursija. Martynui Jankui juos išlydint vienas kareivis, rodos, pavardė jo buvo Kiela, pasakė, kad ir jo vyriausiasis brolis dalyvavęs Klaipėdos krašto atvadavime ir prie Klaipėdos žuvęs, bet niekas jo pavardės nemini.

Tuomet Martynas Jankus maždaug taip kareiviui atsakė. Girdi, mes pasauliui skelbėme ir dabar skelbiame, kad sukilimą įvykdė patys klaipe diečiai, iš Didžiosios Lietuvos tik vienas kitas padėjęs.

Iš Klaipėdos krašto gyventojų niekas nežuvo, bet žuvo 20 vyrų, kilusių iš Didžiosios Lietuvos. Paskelbus visų žuvusių pavardes, tuoj matysis, kad sukilime dalyvavo tik vyrai iš Didžiosios Lietuvos. sąmoningai buvo tik kelios pavardės paminėtos, o kiti tik skaičiumi minimi.

Ten pat dar sakė, kad jam buvo žinoma, kad dalį žuvusių atvažiavę tėvai ar giminės jų kūnus įsukę į baltas paklodes, išsivežę į namus ir ten palaidoję. Tai tenka manyti, kad J. Budrys teisingai rašė, kad žuvo 20 vyrų.

Pastaba. J. Tapulionis rašo, kad su savo dalinėliu buvo pasiūstas į Pempininkus sekti lenkų laivo. Atstumas maždaug 4 — 5 kilometrų nuo uosto. Uoste stovinio laivo nebūtų galėję matyti ir sekti. Matomai lenkų laivas jūroje plūduriavo.

Stasys Juškėnas (Pabaiga)

Kissingerio laiškas Dr. K. Bobeliui

Prieš kiek laiko Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. Kazys Bobelis pasiuntė naujam Valstybės Sekretoriui Henry Kissingeriui laišką, sveikinimą su naujomis pareigomis. Sekretorius Kissingeris atsuntė dr. Bobeliui gražų laišką, kuriame jis sako: "Mielas Dr. Bobeli, Aš noriu Jums padėkoti už Jūsų nuoširdų sveikinimą saryšy su mano paskyrimu Valstybės Sekretoriaus pareigoms. Man yra didelė atsakomybė, bet taip pat ir didelė garbė, ir aš giliai įvertinu Jūsų širdingus paramos žodžius. Jūs buvote labai malonus man parašyti". Su geriausiais linkėjimais, Henry A. Kissinger

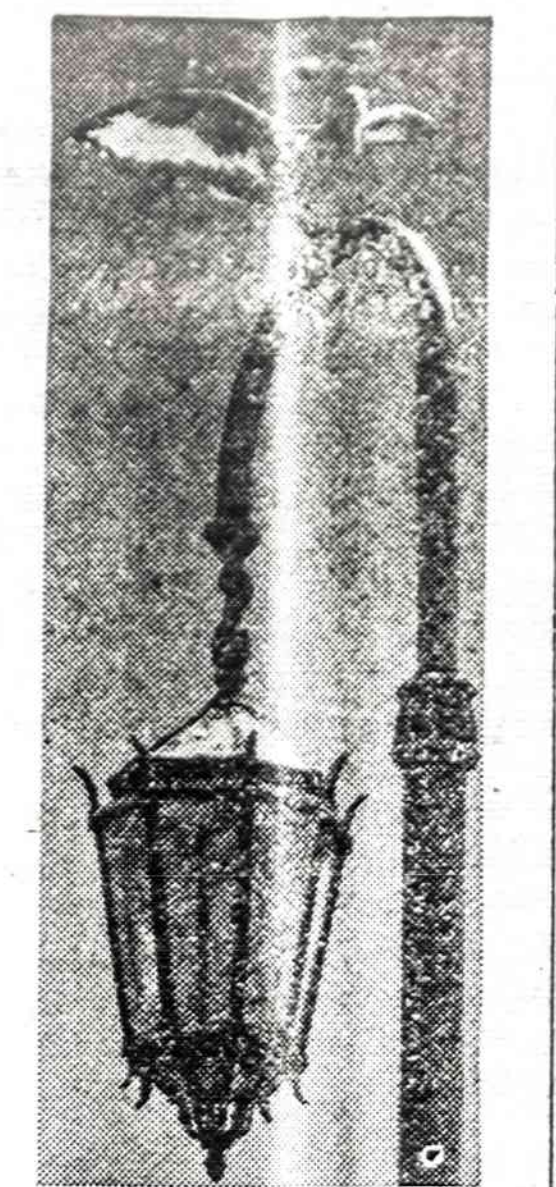
SENI ŽMONES GALI GAUTI PASALPĄ

Vyresnio amžiaus ir nedarbingų žmonių gali prašyti ir gauti pašalpos. Tai leidžia valstybos įstatymais.

Prašymas turi būti paduotas iki šių metų gruodžio 17 dienos. Prašymams lankstus galima gauti Illinois Department of Revenue, 160 N. La Salle, St., arba parašius į Springfieldą, Illinois Department of Revenue, P. O. Box 3124 Springfield, Ill. 62708. Platesnių informacijų gali suteikti Anatolijus Čepulis, telef. LA 3-1387.

TAISOME KLIDAS

Lapkričio mėn. 24 d. "Naujienų" 3 psl. str.: "Sveikino Amerikos Lietuvių Tarybą", I skiltyje 6 eil. iš viršaus turi būti: "Pilnas sveikinimo tekstas čia pat buvo įteiktas Alto pirmininkui Dr. K. Bobeliui" ... 2-oj skiltyje 17 eil. iš viršaus turi būti: "Jie yra visiškoje vergijoje bei priklausomybėje" ... 2-oj sk. 8 eil. iš apačios turi būti: "lietuviškai meldėsi ir jų vaikais lietuviškai mokėsi" ... 3-joj

Oakland, Calif. nufotografuota žuvis ant stulpo ant vienos kojos. Vėliu paaiškėjo, kad žuvis turėjo abi kojas, tik fotografas antros nepagavo savo nuotraukoje.

sk. pirmoje eil. iš viršaus, turi būti: "pirmajam komunikacijai paruošiamam" ...

SIRDIES ATAKOS ISVENGIMO SAVAITĖ

Chicago meras Daley paskelbė Sirdies Atakos Išvengimo Savaitę, sutrumpintai H. A. P. W. (Heart Attack Prevention Week). Chicago Sirdies Draugija praneša, kad vien Chicago srityje yra daugiau kaip 650,000 žmonių, kurie jaučiausi visiškai sveiki, bet rizikuoją gauti širdies ataką ir dėl to turėti būti dakto priežiūroje. Šios savaitės tikslas yra įsteigti visame mieste masinę patikrinimo sistemą ir pradėti kampaniją prieš šiuos tris širdies ligas sukeliančius faktorius: aukštą kraujo spaudimą, didelį cholesterolo kiekį ir cigarečių rūkymą. Nuo širdies atakos dėl šių trijų faktorių Amerikoje kasmet miršta milijonas žmonių, iš kurių 22,000 žmonių miršta vien Chicago srityje. Programą širdies atakai išvengti tikimasi pradėti ateinančių metų pradžioje. Per šią Sirdies Atakos Išvengimo Savaitę tikimasi sukelti tam reikalui 2 milijonus dolerių.

TRUMPAI

— Prof. J. Ereto leidinukas vokiečių kalba "Užmirštieji baltai" yra verčiamas į anglų kalbą. Vertimą atlieka Algis Mickūnas, filosofijos daktaras, dėstąs Ohio universitete. Leidinimui rūpinasi Amerikos Lietuvių Taryba. Manoma išleisti 10,000 egzempliorių.

— Lietuviškos vėliavos ir stiebo pašventinimas Marquette Parke įvyks ateinančių sekmadienį, gruodžio 2 dieną, tuoj po lietuviškų pamaldų (11 val. 30 min.) šv. Mergelės Gimimo lietuvių parapijos aikštelėje. Visi išvisur kviečiami gausiai dalyvauti. Bus pašventinta ir vietinė nauja amerikoniška vėliava. Nuo tos dienos mokyklos dienomis bus keliamos abi vėliavos: Amerikos ir lietuvių tautinė. Lietuviškos vėliavos iniciatyva kilo iš vietinės LB Valdybos, Kun. Antanas Zakarauskas, šv. Mergelės Gimimo Lietuvių parapijos klebonas, pašventinis abi vėliavas.

— Petras Pupius, turįs ilgų metų praktiką buhalteriniame darbe, pakviestas į LB Marquette Parko apylinkės valdybą vietų žuvusio Antano Stakėno. Jis sutiko paimti išdininio pareigas.

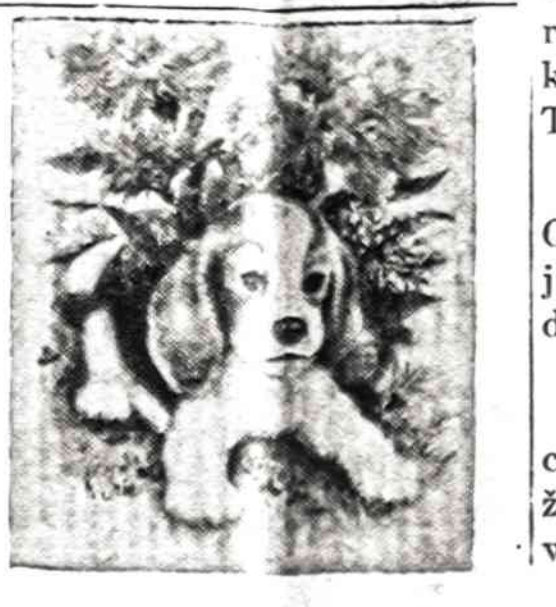
— Kazimieras Mezininkas, Vytautas Šumskis ir Algirdas Underys iš Marquette Parko apylinkės pradėjo studijas Illinois Technologijos institute.

— J. Beniūnas, Hartford, Conn., atsiliepė teigiamai į Naujienų platinimo vajų užsakydamas jas vieneriems metams.

— Albinas Rudinskas iš Rochesterio, Michigano valstijoje žiemos metu išvyko į Hollywood, Florida.

NAUJAS VITAMINAS Q

Wisconsin Medical College tyrinėtojas Dr. Armand J. Quick, kurs dar 1934 metais išvystė skubų metodą kaip nustatyti kraujo tirštėjimą, dabar paskelbė atradęs naują vitamą, kurį vadina Vitaminu Q ir išbandęs su 25 pacientais. "Tai nėra visų ligų gydytojas, kaip kas tvirtina vienuo C esant", perspėja Dr. Quick. Vitaminas Q esąs svarbi pagalba kraujo tirštėjimui nustatymui.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

FABRICATION LAYOUT
Subsidiary of a growing food processing plant is in need of:
FABRICATION LAY-OUT-MAN
(Experienced in sheet metal or stainless steel)
APPLY IN PERSON
GRIFFITH LABORATORIES
1445 W. 37 St., Chicago, Ill.
Contact: Mr. BILL KOSTEL
An equal opportunity employer

MACHINIST

TOP PAY FOR TOP-NOTCH MACHINIST.
DAYS.
Excellent working conditions.
CLOSE TO PUBLIC TRANSPORTATION.
FRANK'S MAINTENANCE & ENGR.
864-7933

SERVICE MEN FOR PEST CONTROL ROUTES

SUBURBS & CITY
No experience necessary. Must have car. Good pay and fringe benefits.
ADVANCE EXTERMINATING SERVICE
427-5800

T. V. BENCHMAN

Good salary.
5006 So. ASHLAND

HELP WANTED — MALE-FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkių

BUS BOYS
11 A. M. 3 P. M.
WAITRESSES
Part Time or Full Time.
Experienced or Will Train. Uniforms furnished and laundered — Free Meals included.
Apply in person — after 10:30 A. M. Mon.-Fri.

STOUFFERS RESTAURANTS

120 E. RANDOLPH
Prudential Plaza
An Equal Opportunity Employer.

TRUMPAI

— Prof. J. Ereto leidinukas vokiečių kalba "Užmirštieji baltai" yra verčiamas į anglų kalbą. Vertimą atlieka Algis Mickūnas, filosofijos daktaras, dėstąs Ohio universitete. Leidinimui rūpinasi Amerikos Lietuvių Taryba. Manoma išleisti 10,000 egzempliorių.

— Lietuviškos vėliavos ir stiebo pašventinimas Marquette Parke įvyks ateinančių sekmadienį, gruodžio 2 dieną, tuoj po lietuviškų pamaldų (11 val. 30 min.) šv. Mergelės Gimimo lietuvių parapijos aikštelėje. Visi išvisur kviečiami gausiai dalyvauti. Bus pašventinta ir vietinė nauja amerikoniška vėliava. Nuo tos dienos mokyklos dienomis bus keliamos abi vėliavos: Amerikos ir lietuvių tautinė. Lietuviškos vėliavos iniciatyva kilo iš vietinės LB Valdybos, Kun. Antanas Zakarauskas, šv. Mergelės Gimimo Lietuvių parapijos klebonas, pašventinis abi vėliavas.

— Petras Pupius, turįs ilgų metų praktiką buhalteriniame darbe, pakviestas į LB Marquette Parko apylinkės valdybą vietų žuvusio Antano Stakėno. Jis sutiko paimti išdininio pareigas.

— Kazimieras Mezininkas, Vytautas Šumskis ir Algirdas Underys iš Marquette Parko apylinkės pradėjo studijas Illinois Technologijos institute.

— J. Beniūnas, Hartford, Conn., atsiliepė teigiamai į Naujienų platinimo vajų užsakydamas jas vieneriems metams.

— Albinas Rudinskas iš Rochesterio, Michigano valstijoje žiemos metu išvyko į Hollywood, Florida.

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

GENERAL OFFICE
Small office in Skokie needs permanent full time girl. Knowledge of bookkeeping and typing required. Variety of duties.
Hrs.: 8-4 phone for an interview. KE 9-5020

SALES WOMAN

Experienced sales person for downtown Chicago candy shop.
Full time.
Call Mr. HILKIN
267-6563

GIRL FRIDAY

Need bright gal to assist sales manager. Must be able to handle responsibilities.
Typing required.
842-0804
An equal opportunity employer M-F.

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai. Pildomi pildytėms pareiškimai ir kitoki blankai.

DĖMESIO

62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas.
Kreiptis: A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIMS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ĮSISIMOKĖJIMAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

NORITE PIRKTI AR PARUODAMI NAMŲ?

SUSISIEKITE SU CONNIE DAGYS FIRESIDE REALTY — Tel. 585-2064 Čia būsite užtikrintai sąžiningai aptarnauti.

PARDUODAMAS

MČRINIS, 4 AUKŠTŲ NAMAS, buvusios Balfo patalpos, 105 Grand St., Brooklyn, N. Y. Pirmas aukštas tinka ofisui — krautuvei, 3 butai po 4 kambarius, išnuomoti. Sildymas alyva. Pirmenybė lietuviams pirkėjams. Teirautis Balfo Centre Chicagoje, 2606 W. 63rd St. telefonas 312 — 776-7582

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

GENERAL OFFICE
Small office in Skokie needs permanent full time girl. Knowledge of bookkeeping and typing required. Variety of duties.
Hrs.: 8-4 phone for an interview. KE 9-5020

SALES WOMAN

Experienced sales person for downtown Chicago candy shop.
Full time.
Call Mr. HILKIN
267-6563

GIRL FRIDAY

Need bright gal to assist sales manager. Must be able to handle responsibilities.
Typing required.
842-0804
An equal opportunity employer M-F.

J. Bigelis, Cicero, Ill., praešdamas prenumeratą, atsiuntė vajų 8 dol. Vajaus komisija nuosirdžiai dėkoja rėmėjams už aukas, platintojams už pastangas, o naujiems skaitytojams už dėmesį ir gerą pavyzdį. Visi skaitytojai yra prašomi remti Naujienas, darant pastangas rasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami atkreipti savo dėmesį į Naujienas, susipažinti su jomis ir jas užsisakyti.

Pranas Kraujalis, St. Petersburg Beach, Fla., atsiliepė į naujų skaitytojų bei platinimo vajų, užsakydamas Naujienas vieneriems metams.

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai. Pildomi pildytėms pareiškimai ir kitoki blankai.

DĖMESIO

62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas.
Kreiptis: A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm-Fire and Casualty Company

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, pritrūstų darbininkų. Kalnos nebrangūs.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sv.

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

NAUJOJI GOLD COAST INN
Geras lietuvių ir amerikiečių maistas yra mūsų specialybė. Priimami užsakymai grupinėms sueigoms gimtadienių, laidotuvių ir kitomis progomis, pasirenkant geriausia šeimoms stiliaus maistą ir gėrimus.
LARRY IR BEA LAURIAN
Naujieji Savininkai
2525 West 71st Street. Chicago, Ill. 60629. Tel. HE 4-4149

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigūs ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliniai maistas, coloriniai Cerifikatai.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.
V. VALANTINAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3220
Ivairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliniai maistas, coloriniai Cerifikatai.
V. VALANTINAS

NAUJIENŲ VAJŲ PROGA

Vajaus komisija dėkoto visems rėmėjams už aukas ir kitokia parama. Taip pat už atsiliepimus laiškais ir pareiškimais, kurie rado teigiamą atgarsį visu lietuvių protuose bei širdyse pačioje vėliavos pradžioje. Antrajame vėliavos laikotarpyje norime ir prašome atkreipti dėmesį ne tik į reikiamą paramą ankoms bet ir kviečiam laikraščini branšiara davana — naują prenumeratą, kad nuolat didėjanč ju skaičių būtų liekam užtikrinta egzistencija nekeltant kainos. Naujienose savo tikslia informacija ir laikovena, remdamas visais lietuvių demokratines institucijas ir bendruomenes bei viešias naudingas darbus, užsitarnavo visu lietuvių dėmesio ir paramos. Reikia kad tas dėmesys ir parama būtų konkreti Todėl kviečiame visus skaitytojus imtis iniciatyvos platinti Naujienas, hieletenančiomis euraisi bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami užsakyti Naujienas. Jos yra visiems idomios, naudingos, reikalingos ir net būtinios.

Chicagoje — amerikiečių ir Kanadoje Naujienos metams — \$29.00
nuo metų — \$19.00, trims mėnesiams — \$7.00 vienas mėnesiui — \$3.00.
Kitose JAV valstose metams — \$20.00 nuo metų — \$11.00, vienas mėnesiui — \$3.00. Užsienio — \$25.00 metams.

Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJINIENOS
1730 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

Siunčiu ..... dol.
 Prašau siųsti Naujienas per mane užsisakiusiam naujam skaitytoju.
 Užsaku Naujienas savo ..... kaip dovana ..... proga.
 Siunčiu savo prenumeratą mėnesiu anksčiau, kad jums nereikėtų siųsti raginimo.
 Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis susipažintų.

PAVARDĖ IR VARDAS _____
ADRESAS _____

PAVARDĖ IR VARDAS _____
ADRESAS _____

Parašas _____